

Légi incidens

Levált és lezuhant egy sportrepülő motorházteteje

A fotó a 2016-os marosvásárhelyi légi parádén készült

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Február 6-án 16 órakor értesítették a hatóságokat, hogy a náznánfalvi óvoda közelében lezuhant egy sportrepülő motorházteteje. Sérülés nem történt, és anyagi kár sem keletkezett. A katasztrófavédelmi felügyelőség és a marosvásárhelyi Elie Carafoli sportrepülőter vezetőjének jelentése szerint a repülő szerencsésen visszatért a Szabadság utcai leszállópályára.

Vajda György

Az esetről közleményt adott ki a prefektúra, ugyanis a helyszínre szentelt Ciprian Dobre prefektus is, aki a kötelességét teljesítette, felügyelve arra, hogy a légi incidenskor megfelelően járjanak el a hatóságok. Az ügyet a marosvásárhelyi ítélőtáblai ügyészség és a Polgári Légügyi Biztonsági Hatóság (Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile) vizsgálja tovább.

Gyakorló sportpilóttáktól megtudtuk, hogy felszállás előtt a pilótának

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Levegő a Rocksulinak

Úgy tűnt, hogy a Rocksuli idei február harmadikai gálaműsora lesz az utolsó rendezvénye, ugyanis a hét éve működő civil oktatási központ léte a normatív támogatás hiánya miatt veszélybe sodródott.

2.

Partraszállások a pingvinek és a jég világában

A Déli-Shetland-szigeteket magunk mögött hagyva megcélazzuk az Antarktisz-félszigetet, ahol első megállónk a Neko Harbor nevezetű, csizma alakú öböl bejáratánál fekvő Cuverville-sziget.

6.

Kit szerettél, Madách?

Dramai sodrású, a nézők figyelmét lebilincselő, emlékezetes előadással járja megyénk és a szomszédos megyék településeit a Bekecs Táncszínház kis csoportja.

7.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Artnális

Alternatíva nélkül

Antalfi Imola

Egy éve várják a romániai daganatos betegek, hogy hozzájuthassanak 39 új kezelési eljáráshoz, amelyek meghosszabbíthatják életüket, javítanának az életminőségükön. Ezek közül 11 terápiának nincs alternatívája – figyelmeztetett a napokban, a rák elleni küzdelem világnapja alkalmából a Rákbetegségi Egyesületeinek Szövetsége. Az országos statisztikai intézet adatai ugyanis azt mutatják, hogy tavaly 21 százalékkal több daganatos megbetegedést diagnosztizáltak Romániában, mint egy évvel korábban, a rákos betegek száma elérte az 550 ezret. Kevésbé hihető, hogy a fejlődő egészségügy, csúcstechnológia elérhetősége számlájára írható a fenti adat, hiszen az egészségügy fejlettsége, az egészségügybe fektetett pénz szempontjából továbbra sem jeleskedik az ország, legalább hat évvel lemaradtunk a fejlett országoktól az innovatív terápiák bevezetése szempontjából. A rosszindulatú daganat mindegyik uniós tagállamban jelentős halálok, európai viszonylatban azonban Romániában a legnagyobb a mellrák, illetve a vastag- és végbéldaganat miatti elhalálozási arány, és közel húszszerre tehető a korai elhalálozás a tüdőrákosok körében. A korai elhalálozás márpedig az egyesület szerint 170.000 potenciálisan elvesztett életet jelent, ha pedig „pénzesítjük” ezeket, az ország vesztesége évi 1 milliárd euróra tehető. Évente legalább 20 ezer haláleset elkerülhető lenne – állítják a szakemberek.

A fentiekhez képest teljességgel érthetetlen, hogy az egészségügyi minisztérium miért késlekedik továbbra is az Országos Rákellenes Terv gyakorlatba ültetésével, hiszen ezzel együtt késik az egészségügyi vizsgálatokhoz,

(Folytatás a 3. oldalon)

FEBRUÁR

8., csütörtök
A Nap kel
7 óra 37 perckor,
lenyugszik
17 óra 37 perckor.
Az év 39. napja,
hátravan 327 nap.

*Isten éltesse!

Ma ARANKA, holnap ABIGÉL és ALEX napja. ABIGÉL: héber eredetű, jelentése: az apa öröme, vagy apám öröme. ALEX: az Alexius vagy Alexis rövidüléséből származik, jelentése: férfiakat vagy férfiaktól megvédő.

IDŐJÁRÁS
Többnyire felhős
Hőmérséklet:
max. 13 °C
min. 3 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2024. február 7.

1 EUR	4,9769
1 USD	4,6228
100 HUF	1,2841
1 g ARANY	302,1776

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszerűség szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Korlátozták a beteglátogatást

Korlátozták a beteglátogatást a Maros Megyei Sürgősségi Kórházban, miután az Országos Közegészségügyi Igazgatóság a napokban járványügyi veszélyhelyzetet hirdetett az egyre több influenzás megbetegedés miatt. A marosvásárhelyi sürgősségi kórházban kedden, csütörtökön és vasárnap 14 és 18 óra között lehet felkeresni a betegeket. A látogatóknak védőfelszerelést és maszkot kell viselniük. A kritikus állapotban lévő beteget a kezelőorvos vagy az ügyeletes orvos, illetve a részleg vezetőjének előzetes beegyeztetésével, telefonon egyeztetett időpontban, az egészségügyi személyzet felügyelete mellett látogathatják a hozzátartozók – derül ki a kórház lapunkhoz eljuttatott közleményéből.

A Kövesdomb lakóival találkozik a polgármester

A Kövesdomb lakóival találkozik február 8-án, csütörtökön 18 órai kezdettel, a Maros Művészegyüttes 1848. út 47. szám alatti előadótermében Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere. A beszélgetés során szó lesz a folyamatban lévő és a jövőbeni fejlesztésekről is.

Hejehuja vigalom – a Maros Művészegyüttes farsangi előadása

Az új esztendő legmókásabb időszakában, farsangban a játékot és vidámságot, a fonók hangulatát, a meséket, az alakoskodást, tréfálkozást idézi fel a Maros Művészegyüttes, és búcsúztatja a telet. A humoros, fergeteges műsorban az autentikus néptáncokat a farsangi népszokásokkal, hagyományokkal ötvözik. Tánckarvezetők: Kovács Szabolcs-Zoltán és Kásler Magda. Zenekarvezető Moldován-Horváth István. A Hejehuja vigalom című előadásra február 12-én, hétfőn 19 órakor kerül sor az együttes előadótermében. Előzetes helyfoglalás a 0757-059-594-es telefonszámon.

Még ötször lehet hahotázni februárban!

A marosvásárhelyi Hahota színtársulat februárban még öt alkalommal viszi színre nagy sikerű kabaré-előadását Marosvásárhelyen, este 7 órától, a Maros Művészegyüttes előadótermében. Február 9-én, 10-én, 11-én, 24-én és 25-én újra meg lehet tekinteni a nagy érdeklődésnek örvendő És akkor mi van? című fergeteges előadást. Fellépnek: Puskás Győző, Gönczy Katalin, Cseke Péter, Halmágyi Éva, Szőlősi P. Szilárd és Kelemen Barna. Énekel Jakab Bodoni Ildikó. Rendező dr. Kovács Levente. Jegyek elővételben még kaphatók a Kultúrpalota (hétfőtől péntekig 10–13 óra között, kedden és csütörtökön 17–19 óra között), a Maros Művészegyüttes jegypénztáiraiban (hétköznap 18–19 óra között és az előadás napján 17–19 óra között), valamint a World Travel Shop utazási irodában (Aurel Filimon utca 17., hétköznap 9–17 óra között). Az évad teljes műsorrendje megtekinthető a www.hahota.ro weboldalon, fontos infók a társulat Facebook-oldalán.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Levegő a Rocksulinak

Úgy tűnt, hogy a Rocksuli idei február harmadikái gálaműsora lesz az utolsó rendezvénye, ugyanis a hét éve működő civil oktatási központ léte a normatív támogatás hiánya miatt veszélybe sodródott. Fenntartói az előző évfolyamok tehetségeit felvonultató koncert előtt kampányt indítottak azért, hogy a műfajban, szakmában dolgozók összefogásával mentsek meg az iskolát. Az első neves előadó, aki felkínálta segítségét, Pataky Attila, az Edda Művek alapítója, frontembere, aki a múlt hét végén két magánrendezvényen volt fellépő, ugyanakkor a Rocksulit is felkereste, és felajánlotta segítségét.

Vajda György

Mint ismeretes, a Rocksulit Hints Zoltán jelenlegi igazgató 2017. január 16-án hozta létre a Bronx együttesel közösen. Kezdetben hét tanszéken 80 diákok oktattak a műfaj különböző kategóriájában, ugyanabban az évben elnyerték azt a jogot, hogy Marosvásárhelyen megszervezzék a Peron Music tehetségkutatót, így már 2018. március 3-án több tehetséges helybéli zenekar is bemutatkozhatott. Az utána következő években felfedezett együtteseknek, előadóknak lehetőségük nyílt arra, hogy Erdély több színpadán is fellépjenek. 2017-től minden évben Miháczán a Csúrszínházban saját fesztivált és Rocksuli-tábort is szerveztek. 2019-ben már 150 diákkal indították a Rocksulit, és a kínálat is

bővült zenei rendezés szakoktatással. Abban az évben szervezték meg az első Közös hangok című konferenciát annak a tanácskozássorozatnak a keretében, amelyet a Hangfogaló Program magyar könnyűzenei oktatást támogató alprogramja még 2016. januárban indított útjára. Különböző, a műfajt népszerűsítő rendezvények is voltak, mint az Év Rockzenésze szakmai vetélkedő, vagy a 101 zenészt megmozgató – Marosvásárhely főterén szervezett – zenés villámcsődület. 2020-ban a Hangór Egyesülettel közösen folytatták a konferenciasorozatot.

A világvjárványt követően, 2021-től folytatták a programokat, azonban a pandémia miatt megcsappant a diáklétszám. Többszöri próbálkozás után 2022-ben megszűnt a lehetősége annak, hogy állandóan elismert oklevélet állíthassanak ki a végzőseiknek, ugyanis lejárt a zenészsakma leírásának érvényessége, és ameddig a törvényhozók nem szabnak meg újabb határidőt, nem lehet akkreditálni a képzést. Ennek ellenére 2022-ben és 2023-ban is volt képzés és szakmai konferencia. A kitartó munka elismeréseként 2023 legszebb erdélyi magyar dala egy rocksulis diák szerzeménye lett, közönségdíjasa szintén az iskola diákja, ugyanakkor a Rocksuli képviselőjét meghívták a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem zene szakát akkreditáló bizottságba.

2024-ben kilátásba helyezett gazdasági megszorító intézkedések miatt veszélybe került az oktatási intézmény működtetése. Hints Zoltán igazgató szerint ennek legnagyobb oka az,

hogy mindeddig nem sikerült állandó jellegű, normatív támogatásban részesíteni az oktatást. Azt szeretnék elérni, hogy legyen a könnyűzenei oktatásnak egy módszertani központja, ahol bárkinek, aki szeretne zenélni, ott lehetne arra lehetősége, akár a Művészeti Egyetemen is. A Rocksuli képzésein évente több százan vettek részt, ugyanis a tanfolyamaira korhátártól függetlenül bárki beiratkozhat.

Az idén február 3-án, szombaton a református egyház Posta utcai előadótermében (volt bábszínház) tartották meg a rocksuli gálaműsört, ahol azoknak a diákoknak teremtettek bemutatkozási lehetőséget, akik az előző tanfolyamokon részt vettek. A szervezők meghívására – az előadók nem kis meglepetésére – a gálaműsoron megjelent Pataky Attila, az Edda Művek együttes frontembere, és elénekelt néhány dalt. A fellépést megelőző tárgyalásokon elmondta: felkarolja a rendezvényt, és megpróbál támogatási lehetőséget keresni az oktatási intézmény hosszú távú fenntartásához, és ha terve sikerrel jár, esély nyílik arra, hogy a Rocksuliban folytassák az oktatást.

A tavaly 80-an végezték el tanulmányukat – tette hozzá tájékoztatásunkkor az igazgató, megjegyezve, hogy a civil kezdeményezéssel létrejött oktatási intézmény célja nemcsak a műfaj iránt érdeklődő zenei tehetségek felkarolása, hanem a közösségépítő tevékenység is, hiszen az előadók mellett erősítik a rajongótáborokat, továbbá népszerűsítik a pop-rock kultúrát is, amely immár társadalmunk része is immár több mint fél évszázada.

Pataky Attila a Rocksuli idei gálaműsora színpadán

Fotó: Hints Andrea

RENDEZVÉNYEK

Rejtett dimenziók – egészségügyi konferencia

Február 16–18. között Rejtett dimenziók – A betegségek pszichoszociális háttere címmel szervez egészségügyi konferenciát a Szent Balázs Alapítvány a marosvásárhelyi Kultúrpalotában. Az eseményen hazai és anyaországi egészségügyi szakemberek előadásai révén olyan kérdések kerülnek szóba, mint például: Milyen tényezőket kell

figyelembe vennünk, ha egy betegség okát keressük? Mi a tudomány aktuális álláspontja a lelki traumák testi manifesztációjáról? Mi a distressz hatása az egészségre?

Kibédi farsang

Idén is tartanak hagyományos kibédi farsangi felvonulást. Február 10-én, szombaton 10 órakor indul a vidám menet az iskola udvaráról, és a szokás szerint az ostorosok kíséretében bejárja a falu utcáit, helyenként belépve lányos házak udvarára. Az eseményt a kultúrotthonban 21 órakor kezdődő farsangi bál zárja, muzsikál Győrfi László és bandája.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Beomlott egy iskola mennyezete Szeben megyében, négy diák megsérült

Beomlott szerdán egy iskola mennyezete Ladamos községben, Szeben megyében, négy diák könnyebben megsérült – írta a Szeben megyei katasztrófavédelmi felügyelőség tájékoztatója alapján a Hotnews.ro hírportál.

A baleset a községhez tartozó Alamor település általános iskolájában történt, a tűzoltók nagy erővel vonultak ki a helyszínre. Az osztályteremben csak a négy, 11 és 15 év közötti diák tartózkodott, amikor beomlott az álmennyezet.

Az iskola igazgatója a Turnul Sfatului megyei lapnak elmondta: a gipszkarton lapokból álló álmennyezet a szünetben omlott be, amikor a diákok zöme nem volt a teremben. Hozzátette: szerencsére nem egyből szakadt le, mert akkor tragédia is történhetett volna. A tanteremben 13 diák tanult összesen osztályban, öt-

dik és nyolcadik osztályosok. Az omlás pillanatában a helyiségben tartózkodó két lány és két fiú kisebb sérüléseket szenvedett, nyaki fájdalomra panaszkodtak és a karjukat is fájalták. A mentősök a nagy-szebeni gyermekkórház sürgősségi osztályára szállították őket kivizsgálásra.

Maria Greavu, Ladamos község polgármestere az Oradesibiu.ro hírportálnak elmondta: az álmennyezet leomlását a huzat és az erős szél okozhatta, a diákok épp szellőztettek, amikor a baleset bekövetkezett. Társaik hívták a 112-es segélyhívó számot, az áldozatok eszméletük-nél voltak, amikor a mentősök kiérkeztek.

A polgármester szerint a falusi iskolát 1936-ban építették, legutóbb 2004–2006-ban újították fel, és a közeljövőben terveznek egy újabb korszerűsítést.

Erdélyben decemberben történt ha-

sonló eset, amely tragédiába torkollott. A székelyudvarhelyi Tamási Aron Gimnázium kétszintes diákotthonának megközelítőleg egyharmada dőlt össze december 18-án, miután az épület külső fala, amely mellett két méter mély vízvezető árkot ástak, leomlott. A romok négy diákot temettek maguk alá: egy földszinten lakó 17 éves fiú a helyszínen életét veszítette, és az emeleti szoba romjai alól kimentett három lány egyike is súlyosan megsérült, ő a Maros megyei Sürgősségi Klinikai Kórházban hunyt el pár héttel a tragédia után. Az ügyészség gondatlanságból elkövetett emberölés, illetve testi sértés gyanújával folytat büntetőeljárást annak a cégnek az ügyvezetője ellen, amely csatornázási munkát végzett a diákotthonnál, és ennek keretében több mint két méter mély árkot ásatott az épület fala mellett. (MTI)

Taxisok tüntettek az internetes fuvarmegosztók „tiszteletlen konkurenciája” ellen

Több száz taxis sorakozott fel járművével szerdán a bukaresti parlament, illetve a kormány székháza előtt, tiltakozásul az internetes fuvarmegosztó cégek szerintük tiszteletlen konkurenciája ellen.

A taxisok egyebek mellett azt sérelmezik, hogy míg az ő működésüket számos engedély beszerzéséhez kötik, és alapfeltétel a kizárólag személyszállításra használt, 10 évnél nem régebbi gépkocsi, addig – az utasok és autósok egymásra találását segítő – internetes alkalmazásokat működtető cégek sokkal lazább szabályok érvényesek, szinte bárki üzletszerű személyszállításra használhatja autóját.

Másfelől, míg Bukarestben tízezer taxinak van működési engedélye a városházától, a fuvarmegosztó cégek kötelekben „alternatív személyszállítással” pénzt kereső autósok számát elvileg semmilyen jogszabály nem korlátozza. A taxisok szerint a helyi piac „ostrom

alatt áll”, senki nem ellenőrzi, hogy az Uber és a Bolt hány sofőrt visz más térségekből a fővárosba. Azt követelik, hogy a fuvarmegosztó cégek járműveinek számára is vezessék be a taxisokra érvényes korlátozást, amely 1000 lakosként legfeljebb 4 taxisengedélyt tesz lehetővé.

A taxisok a fuvarmegosztók által használt „dinamikus tarifarendszer” betiltását is követelik: amikor ugyanis bármilyen fennakadás van a bukaresti tömegközlekedésben, akkor a fuvarmegosztóknál azonnal a szokásos duplájára, sőt háromszorosára emelkednek a tarifák, a taxik iránti megnövekedett keresletet viszont a taxisok nem tudják kamatoztatni.

Romániában 2018-ban számolták fel az internetes fuvarmegosztók működésével kapcsolatos korábbi joghézagot. Az akkor hatályba lépett – utóbb a parlament által is megerősített – sürgősségi kormányrendelet a fuvarmegosztó cégeknek előírja, hogy évente megújított

műszaki engedélyt váltsanak ki internetes alkalmazásaikra a távközlési minisztériumtól, továbbá az általuk foglalkoztatott gépkocsivezetőknek és járműveiknek is egy sor feltételt kell teljesíteniük.

A fuvarmegosztóknak csak 21. életévüket betöltött gépkocsivezetőket szabad foglalkoztatniuk, akik legalább két éves gépkocsivezetői tapasztalattal és a közlekedési szakhatóság speciális személyszállítási engedélyével is rendelkeznek. A járművek nem lehetnek 15 évesnél régebbiek, érvényes műszaki vizsgával kell rendelkezniük, amelyet fél évente meg kell újítani, az internetes fuvarmegosztó logóját pedig látható módon fel kell tüntetni rajtuk.

A gazdasági szakajtó szerint a kétmillió lakosságú Bukarestben a fuvarmegosztók internetes alkalmazásaival pénzt kereső gépkocsivezetők száma már 2019-ben meghaladta a taxisokét, számukat jelenleg 30 ezerre becsülik. (MTI)

Napirenden a választások összevonása

Politikai források szerint csütörtökön ülésezik a koalíció, a megbeszélések egyik fő témája a választások összevonása lesz.

Az egyik lehetséges változat szerint az európai parlamenti és a helyhatósági választásokat vonnák össze, tekintve, hogy már több európai állam bejelentette, hogy

így fog eljárni. Nicolae Ciucă, a PNL elnöke szerint az EP-választások és a helyhatósági választások összevonása növelné a jelenlétet az urnáknál. Marcel Ciolacu, a PSD elnöke kijelentette: pártja frakciói egyelőre nem szavaznak meg a választások összevonásával vagy elhalasztásával kapcsolatos tervezeteket, és

egyelőre semmiféle forgatókönyv nem létezik ezzel kapcsolatban. Közlése szerint a PSD országos politikai tanácsának ülésén csak az merült fel: a választások összevonása esetén mielőbb rögzítsék a választások menetrendjét, hogy a parlamenti többség időben szavazhasson a szükséges jogszabályokról. (Agerpres)

Szűjtő Péter: Semmiképp nincs most itt az ideje izraeli telepések szankcionálásának

Semmiképpen nincs most itt az ideje izraeli telepések szankció alá vonásának az Európai Unió részéről, ahogy azt egyesek szeretnék, ugyanis ez csak további feszültségeket kelthetne, és meghosszabbíthatná a terrrorellenes műveleteket – jelentette ki Szűjtő Péter magyar külügyminiszter szerdán New Yorkban.

A Külügyminisztérium közleménye szerint a tárcavezető arról számolt be az egyes izraeli telepések szankcionálására vonatkozó EU-s javaslat vitája, illetve annak Magyarország általi blokkolása kapcsán, hogy „olyan indulatokkal túlfűtött, nagyon alacsony színvonalú személyeskedésbe átmenvő” vitát még nem élt át az utóbbi tíz évben Brüsszelben, mint az előző hétvégén a külügyi tanácsban a közel-keleti napirendi pont alatt.

„Jól látszik az, hogy Európában van egy nagyon komoly Izrael-ellenes álláspont. Sokan fel is sorakoztak emögé. Láthatjuk Európa nyugati felében, ahogyan itt, az Egyesült Államokban is, hogy az antiszemita bűncselekmények száma rohamosan növekszik, az Izrael-ellenes tüntetések száma nő, és a modern kori antiszemitizmus tombol. Ez Nyugat-Európában hatványozottan így van” – hangsúlyozta.

„A helyzet az, hogy nyugat-európai kormányok ennek felülre most épp azt szorgalmazzák, hogy egyes izraeli állampolgárokat, úgynevezett telepéseket tegyenek fel szankciós listára. Mi azt gondoljuk, hogy ennek semmiképpen nincs itt az ideje” – fűzte hozzá.

Szűjtő Péter leszögezte, hogy Izraelt brutális terrortámadás érte, és jelenleg terrrorellenes műveletet folytat, amely során a civilek megóvása mellett ki kell szabadítani a túsokat, ráadásul eközben

mindent meg kell tenni az eszkaláció elkerülése érdekében.

„Most nincs itt az ideje izraeli szankcionálásának, mivel az csak további feszültségeket generál, meghosszabbíthatja a terrrorellenes műveleteket, újabb áldozatokat okozhat” – figyelmeztetett. „Európának itt is arra kellene koncentrálni, hogy a terrrorellenes műveletek mielőbb sikerre vezessenek, és az élet visszatérhessen a normális mederbe a Közel-Keleten, ami amúgy már megindult az Ábrahám-megállapodásokkal, csak sajnos a Hamász terrortámadása ennek megálljt parancsolt” – húzta alá.

„Úgyhogy én rossz döntésnek tartanám, ha most izraeli telepéseket szankcionálnánk. Szerintem ennek most nincs itt az ideje. Örülök neki, hogy a csehok is hasonló álláspontot képviselnek, de megmondom őszintén, a többiek álláspontja most sem befolyásol minket” – fogalmazott. (MTI)

Ország – világ

Felfüggeszti huszonegy járatát a Wizz Air

Felfüggeszti huszonegy romániai járatát a Wizz Air légitársaság – írja az economedia.ro a boarding-pass.ro alapján. A légitársaság megerősítette, hogy az amerikai hajtóműgyártó Pratt & Whitney motorjának a következő hónapokban esedékes ellenőrzése miatt ideiglenesen felfüggeszti egyes járatait. Az intézkedés hat romániai repülőteret érint: a bukarestit, a kolozsvárit, a temesvárit, a marosvásárhelyit, a craiovait és a iași-it. Egyes járatokat március végén, illetve áprilisban állítanak le, egy sor szezonjáratot pedig idén nyáron nem indítanak újra. (MTI)

Önkéntes katonai szolgálat

A védelmi minisztérium törvénymódosító tervezetét dolgoz ki, amely szerint bevezetik a négy hónapos önkéntes katonai szolgálatot a 18 és 35 év közötti nők és férfiak számára – közölte kedden Laurențiu Leoreanu, a képviselőház védelmi bizottságának elnöke. A tervezet szerint önkéntes katonai szolgálatot a 18 és 35 év közötti nők és férfiak teljesíthetnek. A szolgálati idő alatt ingyen szállást és fizetést is kapnak a jelentkezők. Leoreanu szerint felmerült, hogy a fizetés a négy hónapra a bruttó országos átlagbér háromszorosa legyen, de az összeget még nem rögzítették. Közölte, hogy megkezdődött a katonai szolgálatra alkalmas tartalékosok nyilvántartásba vétele is, az érintetteket a nyilvántartásba vételük után egy-két hetes alapképzésre hívják be. (Agerpres)

Haladnak az állagmegőrzési munkálatok

Ütemterv szerint haladnak a székelyudvarhelyi Tamási Aron Gimnázium részben beomlott diákotthonának állagmegőrzési munkálatai, miközben a baleset által érintett diákok anyagi támogatásban részesültek – közölte a székelyföldi tanintézet. A romok eltakarítása után a belső munkálatokat is befejezték, az ideiglenes tető is elkészült. A nyomozó hatóságok felügyelete alatt kiásták a beomlott épületrész melletti sáncot – írták. A héten a külső munkálatok, az épület és a fölötte lévő domboldal alátámasztása következik, és egy 200 méter hosszú kerítést építenek. A részben beomlott diákotthon 42 érintett lakójának vagy családjuknak fejenként három ezer lej pénzbeli támogatást nyújtott a Tamási Aron Véndiák Egyesület, a magyarországi Nemzetpolitikai Államtitkárság által felajánlott 20 millió forint támogatás is megérkezett az egyesülethez. A székelyudvarhelyi iskolát számos magyarországi és Kárpát-medencei tanintézet közössége is támogatta: pénzt gyűjtött a budapesti Szent István Gimnázium (3,388 millió forint), a komáromi Selye János Gimnázium (2400 euró), a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Gimnázium (13.480 lej), az esseni Robert Schuman Berufskolleg partneriskola diákközössége (630 euró) is. (MTI)

Rabszolgasors

Őrizetbe vette szerdán a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni ügyészség (DIICOT) azt a két Giurgiu megyei férfit (apát és fiát), akiket azzal gyanúsítanak, hogy rabszolgasorban tartottak hat fogyatékkal élő személyt. ADIICOT az előzetes letartóztatásukat indítványozza a bíróságnak. A nyomozók szerint a gyanúsítottak 2021 óta tartották rabszolgasorban a hat embert, akiket fizikai munkára kényszerítettek, kihasználva az anyagi kiszolgáltatottságukat és azt, hogy a súlyos fizikai és mentális állapotuk miatt képtelenek védekezni vagy akarataikat kifejezni. A gyanúsítottak az ügyészek szerint visszatartották a sértettek iratait, hogy ellehetlenítsék távozásukat, és arra kényszerítették őket, hogy a háztartásban különböző munkákat ingyen végezzenek. Még napi ételmelet, megfelelő szállást és minimális higiéniai feltételeket sem biztosítottak számukra. (Agerpres)

Alternatíva nélkül

(Folytatás az 1. oldalról)

a korszerű, illetve személyre szabott, innovatív kezelésekhez való hozzáférés, és nem utolsósorban hiányoznak az országos szűrőprogramok. Hiány van családorvosokból, gyógyszeresektől, a legnagyobb baj pedig az, hogy nem is érzékelhető komoly szándék a kormány részéről a helyzet orvoslására. Mindenki beszél a megelőzés fontosságáról, a családorvosi ellátás megerősítéséről, az állami ellátórendszer fejlesztéséről, miközben az egészségügynek kiutalt költségvetés (63 milliárd lej idénre) messze elmarad a szükségletektől.

A rákos betegeknek pedig nincs idejük várni. Várni arra, hogy a választási ígéreteket betartsák a politikusok, a szaktárca évekig „közvetítassa” az Országos Rákellenes Tervet, hogy kidolgozza a szűrőprogramokat, megállítsa az orvoselvárdorlást stb. A rákos betegek versenyt futnak az idővel, az életükért harcolnak nap mint nap a rendszerrel, a közönnyel. Tehetetlenül, kiszolgáltatva. Értük ki áll ki? Ki tüntet?

Csendben zajló tragédiák ezek...

Levált és lezuhant egy sportrepülő motorházteteje

(Folytatás az 1. oldalról)

kötelezően ellenőriznie kell a gép műszaki állapotát. Ez külső és belső vizsgálatot jelent, a többi között a motorháztetőt, a szárnyakat, a szárny- és farokirányítókat, az orrkerékben levő teleszkópot, az olaj- és az üzemanyagszintet (az utóbbiból mintát is kell venni, hogy megállapítsák, nincs-e víz benne, ugyanis az üzemanyagot a szárnyakban tárolják, és ha ilyent tapasztalnak, akkor fennáll a veszély, hogy kilyukadt a tartály), továbbá az elindított motorral a műszerfalat is ellenőrzik, és sok olyan, részletes eljárást kell elvégezni, ami garantálja a repülés biztonságát. A protokoll szerint a repülőter személyzete nem vizsgálhatja mindezt felül, ugyanis az ellenőrzés a pilóta felelőssége, így azt is meg kell néznie, hogy megfelelően vannak-e rögzítve a repülőgéptörzs elemei. Megtudtuk, hogy jelen esetben valószínűleg nem megfelelően rögzítették a motorháztetőt, ezért vált le.

Daróczy Loránd, a marosvásárhelyi Elie Carafoli sportrepülőter parancsnok-helyettese lapuknak elmondta, magántulajdonban levő repülőgépről van szó, és csak le- és felszállási engedélyt adtak a pilótájának. Megerősítette, hogy a gép ellenőrzése a pilóta felelőssége, és nem áll módjukban ezt felülvizsgálni, ilyen esetben a le- és felszállási engedélyt igénylő használja a repülőter infrastruktúráját (leszállópálya, irányítás).

Nem a sportreptér tulajdonában levő oktatógéppel történt az incidens. Tekintettel arra, hogy az ügyet vizsgálják, a parancsnokhelyettes nem árulta el a pi-

A repülőgépről leesett darab

lóta kilétét. Kizárólag a légügyi biztonsági hatóság szakértőinek (akik átvették az ügyet, kivizsgálják az esetet) a hatáskörébe tartozik az eredmény nyilvánosságra hozatala.

Annyit elárult, hogy egy nálunk ritkábban előforduló francia típusú gép volt. (Sz.m.: A megkérdezett szakértők szerint valószínűleg francia gyártmányú Socata Rallye egymotoros könnyű repülőgépről van szó.)

Azt is megtudtuk, hogy a civil (sport-) repülőgépeket a típustól függően bizonyos repülési óraszám után kötelező alapos időszakos műszaki vizsgálatnak alávetni, és egyes elemeit (légszűrő, motor) kötelezően ki is kell cserélni. Hozzátehetjük, a repülési bejegyzések és a radarkép alapján pontosan követhető a repülőgép, és azt is jegyzik, hogy milyen műszaki állapotban van a jármű. Hogy miként vált le a motorháztető, azt a szakértői bizottság állapítja meg. E szakvizsgálat eredményét követően az ügyészség is felelősségre vonhatja a pilótát.

Helyszínen a hatóságok képviselői

Fotók: Maros megyei prefektúra

Visszavonják a növényvédőszer-használat csökkentésére irányuló javaslatot

Az Európai Bizottság visszavonja a növényvédőszer-használat csökkentésére irányuló javaslatot (SUR), az EB erre vonatkozó döntését kedden jelentette be Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke Strasbourgban, az EP plenáris ülésén.

Ennek kapcsán Winkler Gyula, az RMDSZ EP-képviselője elmondta: Ezt a rendelettervezetet mi, az RMDSZ EP-képviselői nem támogattuk már a parlamenti első olvasat során sem. Sokszor elmondtuk: támogatjuk a fenntartható mezőgazdaságot és a környezetvédelmet, de a klíma- és környezetvédelmi célokat nem a gazdák ellenében, hanem velük együtt kell elérni.

Az EP-képviselő hozzátette: úgy látszik, az EB-nek – a gazdatüntetések nyomása alatt – szándékában van meghallgatni a gazdák aggodalmait, és megoldásokat keres a mezőgazdasági ágazat számára.

„Megfelelő párbeszéd eredmé-

nyére alapozva, jobban átgondolt javaslatot várunk az Európai Bizottságtól, olyan javaslatot, amely a helyi valósághoz igazodik, és nem teremt tisztességtelen versenyt a kelet- és nyugat-európai gazdák között” – fejtette ki Winkler Gyula.

Az Európai Bizottság február 6-án visszavont javaslata a növényvédőszer-használat 30%-os vagy 50%-os csökkentését írta elő, az egyes országok fogyasztásának függvényében. „Egy ilyen rendelet egyértelmű csődöt jelentett volna a mi gazdáink számára. Például Romániának a jelenlegi 680 g/ha átlagfogyasztását 476 g/ha-ra kellett volna csökkentenie, míg Hollandiának, amely több mint 8000 g növényvédő szert használ hektáronként, ezt a felére, 4000 g/ha-ra kellett volna csökkentenie, vagyis a romániaiaknak a kilencszeresére” – részletezte az EP-képviselő. (RMDSZ-tájékoztató)

RMDSZ-tervezet: legyen 5 éves az önkormányzati vezetők mandátuma

A települések fejlődését és a politikai stabilitást szavatolná az a törvénytervezet, amelyet az RMDSZ szerdán iktatott a parlamentben, és amely 4 évről 5 évre módosítaná az önkormányzati vezetők mandátumát – jelentette be Cseke Attila, az RMDSZ szenátusi frakcióvezetője.

Cseke Attila elmondta: 5 év alatt olyan nagyobb beruházásokat lehet lebonyolítani, amelyek a települések fejlődéséhez vezetnek, ezért van szükség a módosításra. „Fejlesztési miniszterként tapasztaltam, mennyi időre van szüksége egy polgármesternek, egy helyi vezetőnek ahhoz, hogy egy nagyobb lélegzetű beruházást megtervezzen az önkormányzat, megszerezze rá a szükséges finanszírozást, és kivitelezze. Ezzel a jogszabálytervezettel megteremtjük a szükséges jogi keretet ahhoz, hogy az önkormányzati vezetők bátrabban tervezzenek közép- és hosszú távra, ezzel segítve a települések fejlődését. Nagyon fontos politikai stabilitásra van szükség Romániában, illetve meg kell te-

remteni azt a keretet, amely nem csak a rövid távú tervezést ösztönzi” – nyilatkozta.

A törvénytervezet a polgármesterek, alpolgármesterek, helyi és megyei tanácsosok, illetve a megyei tanácselnökök és alelnökök mandátumát módosítaná a jelenlegi 4 évről 5 évre.

A volt közigazgatási miniszter rámutatott: az európai uniós finanszírozási programokat 7 évesre tervezik, ehhez a hosszabb ciklusúhoz igazítaná a szövetség az önkormányzati vezetők mandátumát.

Cseke Attila elmondta: több európai országban, így Ausztriában, Franciaországban vagy Németországban is 5 éves vagy annál hosszabb, akár 7-8 éves mandátuma van egy önkormányzati vezetőnek.

A javaslat az idei önkormányzati választások után kezdődő mandátumokra vonatkozik, a jelenlegi önkormányzati mandátumokat nem hosszabbítja meg. A tervezetről a parlament két háza dönt, ezt követően léphet érvénybe. (RMDSZ-tájékoztató)

A puszta, télen

alig dobog. Elszokott a polgár a főtér mágnesességétől, elszokott a vásárló az elegáns üzletektől, a világvárosi jelentől.

Egykor mindent jelentett a nagy-piac. Itt voltak a hivatalok, üzletek, ügyvédek, katonák, cselédek, házalók, a konflisok a járdaszélhez

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

hívva vagy lassú menetben vitték a polgárt. Koldusok és kiskirályok. Kávésok és peregárusok. Reggel tíz-tizenegyre a vásár, majd az utcaseprők fél óra alatt tökéletes tisztaságú sétateret teremtettek, varázsoltak a találkozásnak, ünneplésnek, ellazulásnak, sétának, az udvarlásnak, társalgásnak, shoppingolásnak (bár ez a szó akkor ismeretlen volt), a botrányoknak, gigerliknek és katonazenészeknek. Korzóztak, akik ráérték, akiknek volt egy kis tőkájuk, s még nem úszott el a válsággal. Vagy semmijük sem volt, de értettek a fel-

vágáshoz, megjelentek a szélhámosok, az idegenek ámultak a város életén, a kávéházak tele voltak, folyt a szerencsejáték, a hitelkérés és a leégés, inasok szaladgáltak fontos üzenettel, orvosok napi négy órát rendeltek a Szentgyörgy utcában és a Kossuth utcában, majd kijöttek a főtérre, hogy láttassanak és lássanak világot. Ügyvédek adtak tanácsot, összevesztek, párbajra hívták egymást, súlyos balesetnél szemtanúszkodtak, mert közben az áldozat hazament megfőzni a krumplilevest. Rendőrök sétáltak fontosságuk tudatában. Katonák fényes csizmája villogott a délelőtti napfényben.

Ma szürkeség és szobrok, virágágyások, padok, sehol a szökőkút. Most bankok az egykor híres éttermek helyett, és telefonbaltok a könyvesboltok hült helyén, az elemiszerüzleteket máshová vitte a kényszer és a magas bérleti díjak, a főtér csak egy-két zsúfolt buszmegálló, a színház az egyetlen díszes háttérben. Templomok vetélkednek, vagy mégsem. Vasárnap istentisztelet után a hívek szétszédnek,

nem maradnak még a sokat jelentő központban. Nincsenek kedvenc kávéházak, mozik, világuzletek. Jellegetlen a tér. Egyesek olykor feltekintenek, keresik azt a világot, amikor a Bodor kútja vonzerőt jelentett mindenkinek. A házaknak, „palotáknak” nevük volt. Tudták, kik lakják azokat, kik könykölnék ki az ablakokon. Ismerősök köszöntésétől volt zsidongó a piac. Bármelyik percben feltűnhetett maga Bernády György vagy Adrian Popescu. Üzlete ajtajában állt a három drogériatulajdonos: Erdélyi, Fekete és Deutsch....

Tudom, elábrándoztam. Ha lezárod a főtérrel, bedugul az egész város forgalma. Egyetlen veszteglő, türelmetlen hangzavar.

Pedig nosztalgia helyett étellel kellene újra felrészni a városközpontot, amely ne csupán az őszi almásbódék és kézművesek kirakós játéka legyen. Vagy karácsonykor ott álljon a mindenki fenyőfája. Több kell. Események. Több. Egy város lukratív/ünnepi önarcképe legyen, tükre az élni tudásának és akarásának: jelenlétünk bizonyítéka.

Éle(te)síthető a kép? Lehetne sokkal mozgalmassabb? Talán.

Nem tehetek róla, nekem ez jut eszembe:

Mint befagyott tenger, olyan a sík határ,

Alant röpül a nap, mint a fáradt madár,

Vagy hogy rövidlátó

Már öregkorától,

S le kell hajolnia, hogy valamit lásson...

Így sem igen sokat lát a pusztaságon.

Neked nem?

Ha kilépsz hétvégén a vásárhelyi főtérre, nyüzsgést várnál és víg életet. Teraszokon üldögélnek a régi barátok, és beszélgetnek, kávéznak. Fűthető, megvilágított teraszokon, melyek olyanok, mint az akvárium, melyben az élet pezseg, habzik, gyöngyözik. Kint lehet zord és barátságatlan a tél, így hó nélkül. Hótilan-szótilan. Am odabenn...

Nos nem. Nem Vásárhelyen. Itt valahogy a város szívéből, a főtérről, az egykori nagyvásártérről hiányzik a nagybetűs élet. Kiköltözött, kiszippantották az utószülött, időközben felnőtt negyedek, plázák, szupermarketek. Vagy elszéledt a tömbházi korcsomák, idegen nevű kis zugok között. Hiányzik a főtérről a fiatalság. Ismeretlen a

korzó. Sepsiszentgyörgy elevebb. Kolozsvár, mintha Monte-Carlo vagy Las Vegas volna.

Másutt Európában a sétálóutca maga az eleven parázs, a vonzás, ragyogás, fények és bő kínalat. Csillogás és élénk kereskedelmi élet. Világmarkás csomagokat cipelő elegáns nők, gyerekkocsit toló kismamák, kutyát sétáltató urak, szemlélők. Kalandkeresők. Nem háromszor kimosott reklámszatyorral siető, elkínzott kismemberek. Mint akik menekülnek az utcáról, csak hogy mihamarabb otthon lehessenek. A biztonságos meleget nyújtó egykedvűségben.

Nincs utcazenész, nincs mutatványos, szoboremlék, nincs kintornás, büfékocsit toló árus. Nincs happening, pillanatnyi összeseregülés. Hiányzik az eleven lüktető élet. Valahogy fontosságát veszítette a legfőbb tér. Egy a terek közül. Nincs kitüntetett helye, szerepe a város életében. Ugyan miért?

Más városokban, még e hazában is, több a virtus, a vonzás, a vitaminos élet ezer jele, színe, súlya. Itt este kihalt az utca, a város szíve

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Betegség, orvosok, orvoslás a magyar irodalomban (29.)

Utazás a koponyám körül

Kiss Zsuzsánna

„A testem, ez a szájalmas rongydarab, rendbe jön mint anyag – de mi lesz velem, a birodalmát elvesztett fejedelemmel?” – írja Karinthy Frigyes *Utazás a koponyám körül* (1936) című regényében. Gutaütésnek hitt első ájulása után teszi föl ezt a kérdést a szellem embere, a művész, és általában véve az élni akaró, önmagának – kezdtük el sorozatunk 28. részében. Ennek folytatása következik.

A parancsoló kényszer

Utazás a koponyám körül (1936) című regényét Karinthy az őszinteség és a tárgyilagos precizitás nagyfokú igényével írta, ugyanakkor, rá jellemző módon, a művészi megszólalás gesztusát is regénye témájául tudta állítani. Előszavában a regény megírására sürgető ihletet másodlagos betegségnek nevezi: „A kényszer, hogy a betegséget lerögzítsem, úgy jelentkezett, mint egy második betegség, amelynek kezelése nélkül az elsőből se tudok teljesen kigyógyulni.”

A művész lelke „furcsa patikájában”, az alkotásban, csakis az alkotásban lelhet gyógyszert: ha szót fogad a parancsoló kényszernek, hogy élményeit mások számára is

dolgozó általános kórházi személyzetnek és a beteg emberek gyógyulni akarásának állít hódolatteljes emléket. Egyes szám első személyű elbeszélésének ő maga az agydaganattól szenvedő, majd a végzetesnek tűnő bajból kigyógyított hőse. Karinthy bensőséges hangnemben, részletezőn, anekdotázva, mégis minden szószaporítás nélkül, drámai erővel rögzít mindent, ami vele és körülötte betegségében történt. Felidézi a legelső rosszulleteit, az ájulást, az émelygést és a hányást, miközben az első kivizsgálások csak céltalan találgatások és tétova ismérések. Először gutaütésre gondolnak, a fülgyógyász füljáratgyulladás állapotát állapítja meg, a következő orvos nikotinmérgezésre gyanakszik. Miközben a sikertelen diagnózisok birtokában sem aszpirin, piramidon, sem pihenés, diéta nem segít, a betegség újabb tünetekkel jelentkezik, és szerzőnk bevallja, nem akart hinni a tüneteknek: „lehetetlen, mondom magamban, ez valami tévedés” (A strucc védekezik című fejezet). Hogy az orvosok eleinte csak megnyugtadják, és túlérzékenységnek vélik a szaporodó szimptomákat, szerzőnk és szűk környezete lázas, szívszorító igyekezettel próbálja a bajt hol titkolni, hol kisebbnek hinni. Bécsben Cini fiával (Karinthy Ferencsel) sétál szerzőnk, amikor ismét rájön a rosszullet:

„– Mi az, apa? – Semmi, fiam, kicsit pihennem kell. Ne szólj anyádnak, tudod, mostanában néha rám jön, mindjárt elmúlik. Lihegve támaszkodom egy hirdetőoszlopnak, nagyokat, szabályosakat lélegzem, szűkölve magamban, hogy el kell kerülnöm az ájulást, undorodom a nyilvános, hát még utcai szerepléstől. A roham csak

Karinthy Frigyes

Forrás: Képmás Magazin

ugyan elmúlik. Élénken megindulok, gyorsan másról kezdek beszélni, Cini örül, hogy folytatjuk Stanley úttörését a bécsi őserdőben.” (Találkozás egy haldoklóval című fejezet)

„– Aranka, nekem agydaganatom van. – Menjen már a hülyeségeivel, nem szégyelli magát? Mint egy el-

sőes orvostanhallgató.” (Találkozás egy haldoklóval).

Amikor kiderül, hogy eltalálta az öndiagnózist, minthogy a szemfenékvizsgálat az agydaganatot igazolja, a vizsgáló orvos kedélyessége megszűnik, elsápad, elhallgat, Karinthy pedig a sikeres detektív-munka fölött érzett „boldog” fölényességét azonnal elveszti: „így érezheti magát, akit kilógnak a rács fölött, és egyszerre csak észreveszi, hogy el akarják eresztieni” (Vércseppek a szemfenéken).

A lehetséges célpont Stockholm

Még tart a kétirányú színlelési, „hazudozási” folyamat, de az író megrázóan tárja fel és fanyar humorral ecseteli, ahogyan a nagybeteg ember figyelme beszűkül, míg az orvosláshoz értő vagy nem értő, de a bajjal egyszersmind „megszólított” környezet is kezd „szétesni”, zavarodottan viselkedni. Szanatórium és konzíliumok sora után Bécsben R. doktor, a kiváló szemész rövid habozás után kimondja a szigorú ultimátumot: azonnal műteni kell a daganatot, különben három hét múlva teljes vakság, azután bénulás, majd elbuzulás következik. Az események innen kezdve felgyorolnak. A halálfelelem szorítójában is érkezik segítség, kialakul a helyes haditerv és az egyetlen lehetséges célpont: Stockholm.

A sikeres operáció

Stockholmban egy magas, vállas, szőke, „százszázalékosan északi férfi” lesz a műtőorvos, aki első perctől természetes és közvetlen, úgyhogy, amikor a tizedik napnál tart a visszaszámlálásban a biztos megvakulás előtt, Karinthy hirtelen úgy érzi, mintha a fiatal svéd orvos már régóta ismerné őt, és mintha „túl a betegségen is képe volna” róla, az először látott páciensről. „A tanár” nem kérdezi új betegét, hiszen minden leletet, minden szükséges adatot és dokumentumot róla és a tumorról már kézhez kapott, áttanulmányozott, így neki teljesen világos, hogy mit kell tennie. Egyszerűen hagyja a beteget beszélni, türelmesen és nyugodtan végighallgatja az író lázas kérdéseit és mondanóját életéről és munkájáról, aztán természetes közvetlenséggel és bizalmasan egyféle munkamegosztásra hivatkozik: hogy tudniillik várja őt a maga telefonközpont-kezelői robotja. És ezzel távozik. Első megjelenésével, nyugalmat sugárzó lényével és idegsebész munkájának e keresetlen metaforájával Olivercrona doktor egyből megnyerte magának érzékeny és „gondolatdús” betegét (Olivercrona).

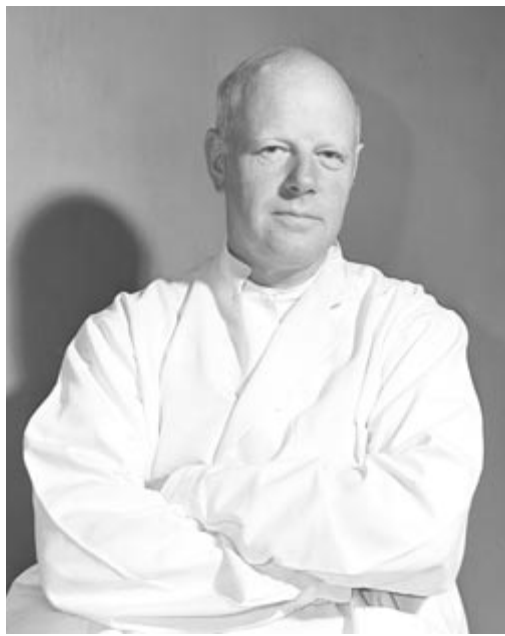
Karinthy betegségi-történetének „kulcsfigurája” az ideggyógyászat

és az agysebészet híres úttörő bajnoka, a svéd Karolinska Idegsebészeti Intézet akkor még kezdő fiatal professzora, Axel Herbert Olivercrona (1891–1980). A valamikori sportoló (hokis), aztán sokfelé tanult Olivercrona az elsők között volt, aki a mai modernebb műtéti módszerek híján, a műtét közbeni vérzés vagy a posztoperatív utóvérzés (50 százalékos mortalitás) veszélye ellenére sikerrel operálta az agyi érgomolyagokat (arteriovenózus malformációkat). A könyv lapjain láthatjuk, hogy mind az író, mind rajongva tisztelt orvosa kettőzött éber figyelemmel, szinte áhítatos tudatossággal és a detektív kitaró, „lazán természetes” fegyelmével „élve boncol”. Olivercrona a szerzőn éber állapotban hajtja végre a rettegett műtétet, az operált páciens folyamatos ébersége pedig mintegy szükséges feltétele a sikeres operációnak.

Az 1930-as évek

„megbetegedett” hangulata

Nem csoda, hogy letehetetlen, izgalmat izgalommal fokozó regényét a humorban tréfát nem ismerő Karinthy a „nemes tudományok”

Karinthy Frigyes svéd orvosa, Axel Herbert Olivercrona

ajánlja, „mely soha nem volt olyan türelmetlen a babonával, mint vele szemben a babona” (írja szerzőnk a könyv mottójában). Ez a bámulatos lendületű koponyaregény ugyan nem akar többet, mint amennyit megvalósít, mégis az egész korszaknak, az 1930-as évek „megbetegedett” hangulatának a foglalatát is képviseli. Saját betegsége, diagnosztizálása, kórházi kálváriája, műtete és gyógyulása cselekményszálai köré Karinthy egyúttal Budapest és Stockholm akkori hangulatát is odavetíti.

A legelső ájulás rögzítésétől kezdődően Karinthy könyve az élet (életünk) bármely pillanatának a megélés pillanatában még felbecsülhetetlen értékességére figyelmeztet. A „dokumentáris” regény minden sorából az élet tisztelete és az emberi értelemben, együttműködésbe és jószágba vetett hit árad. Miközben közelről láthatjuk a fölényesen magabiztos szakmabéliek, a szeretet és részvét szinpadán bukdácsoló hozzátartozók és a hivatásuk magaslatán is alázattal szolgálók életképeit, a testi szenvedés, az élni akarás és a halálfelelem ketteceiben vergődő elbeszélő szubjektív áldozatból megmentett hőssé válik, és az általános emberi sorsot feltáruló lélekkel megnyeri.

Akasztófahumor és pátosz

Karinthy precizitása, érzelmi sokszínűsége, megdöbbentő „akasztófahumora”, pátosza és csibészes közvetlensége révén az *Utazás a koponyám körül* nem sötét és bizarr olvasható, hanem üdítő olvasnivaló, gyógyszer a szellemnek

és a léleknek egyaránt. A mindegyre elégedetlen és panaszkodásra kész embert egy komoly baj felrázza, „ránca szedi”, összeszedi, hogy végre őszinte legyen magához, és hogy a részvét és a hála érzését megtanulja.

Hogyan lehetne röviden írni róla? Említsük még talán a kiskutyás emléket a bajt feldolgozni akaró szerzőnek. A kiskutyával az író akkor találkozott, amikor majdnem belefulladt a Dunába. Az ismeretlen kiskutya is ott vergődött a folyóban, és segélykérően nézett Karinthy elmerülő, újra felbukkanó és újra elmerülő arcába. Ez a különös életjelzés a veszélyben, az ősi kapocs ember és kutya között mentette meg mindkettőjüket! Karinthy úgy érzi, hogy beteg és orvos kapcsolata általában illyenszerű, a Dunában megtörtént kalandjához hasonló drámai találkozás, ha őszintén átéljük a pillanatot... Aztán szerzőnk tovább gondolkodik. Egy komoly betegség tünetegyüttese, ha kialakul, „kellemes képzetekkel” elnyomható ideig-óráig, de sokkal hasznosabb keresni a „büntheres” igazságot, mint Oidipusz tette az antik tragédia Thébájában.

A betegség és a gyógyulás az objektív leírás és a művészet perspektívájából egyaránt az emberi szellem és lélek fejlesztésének a lehetőségeit kínálja, hiszen a megismerés színterein az ember mindig saját evolúciós térképén járkal. Az *Utazás a koponyám körül* a lázas disszimulációtól (betegségtünetek elleplezésétől) vezet a kivizsgálások követő diagnózisig, annak elfogadásától pedig a hajmeresztő éber műtétig és a gyógyulásig. Karinthy utolsó regénye az emberre bízott szellemi egészség és az életigenlés himnusza.

Hasműtét

című novellája, bár csak pár oldal terjedelmű, szintén nagyívű és érdekfeszítő történet. Vajda főorvos pusztán pedagógiai célból megműteti magát a keze alatt tanuló medikusokkal. Kezdődő sérve kioperálását a kissé lagymatagon fejlődő medikusokra, közülük a kedvenc hallgatóira bizza úgy, hogy minden előzetes megbeszélés helyett oda-szólítja őket a műtőbe, és a feje fölé elhelyeztetett tükrök segítségével nemcsak jól látja, hanem saját maga vezényli le saját megműtetését. Az operáció drámaian indul, de sikerül. A megszeppent gyakornokok, akik szokásukhoz híven felháborodva és önmagukban kételkedve szidják szigorú professzorukat, hirtelen „a fronton” találják magukat. Úgy esnek át a tűzkeresztségen, hogy fel kell ismerniük saját kicsinységüket és professzoruk nagyobb igazát. Megértik, hogy a „maximalista” főorvos a legjobbat akarja nekik, bizik bennük és szereti őket. Csak a hirtelen elvégzett műtét után döbbennek rá, hogy professzoruk sérve nem is volt akut stádiumban, tehát nem kellett volna feltétlenül műteni.

Két irányba hatott

A novella csattanójában az immár „beavatott” medikusoknak még egy felismerésben lesz részük. Kimosakodás után egyszer csak a bibliai Kapernaum és hitetlen Tamás jut eszükbe. Mert Kapernaumban történt, hogy tanítványai előtt megjelent a megfeszített és feltámadott Jézus Krisztus, és felszólította az örök kételkedő Tamást, hogy nyúljon bele ujjával mestere keresztfán szerelt sebébe... A bibliai történet és az elvégzett hasműtét közötti párhuzamot éppen csak felvillantja, ám ezzel Karinthy pontosan jelzi, hogy Vajda főorvos hasműtete oly jól sikerült, hogy két irányban is hatott: az orvostanítványok „hitre jutottak”.

Megérintettem az Antarktiszt (4.)

Partraszállások a pingvinek és a jég világában

Veress Zsombor

A Déli-Shetland-szigeteken először a Half Moon-szigeten szálltunk partra. A nevéből félhold formájára következtethetünk, mégis számomra a név szimbolikus jelentőségű is, mert ekkor tudatosult bennem, hogy nem csupán a legtovábbi, legérintetlenebb, legkivételesebb, legkevésbé ismert kontinensre érkezem, hanem mintha egy földön kívüli világba tennék látogatást. Szóval két legyet ütök egy csapásra: egy számomra ismeretlen kontinensre pillanthatok – hajóval, ugyanakkor megvan az az illúzióm, hogy egy nem földi világot fedezek fel – űrhajóval.

Első lépések az Antarktisz havában

Az óvintézkedések része az is, hogy ruháinkról az utolsó porszemet is kiporszívózzuk, kölcsönkapott Antarktisz-járó gumicsizmáinkat tökéletesen tisztára sikáljuk, még egy apró kavics sem maradhat

A bálnafeldolgozó ipar maradványai a Deception-szigeten

a talp redőiben. Amikor a többretgny ruhára ráhúzom a mentőmelényt, majd felkapcsolom a hótalpakat, úgy festek és mozgok, mint egy asztronauta. Már alig várom a partraszállást, a csónak kikötése után áhitattal teszem meg az első lépéseket az Antarktisz havában, arra gondolok, hogy Armstrong szíve sem doboghatott hangosabban a Holdon. A parton egy sereg rikácsoló, hörgő „földönkívüli” fogad, egymás mellett álldognak, hasukon fekszenek, tipegnek. Legalább olyan kíváncsiak, mint mi rájuk, esetlenül totyognak felénk, egészen közel jönnek, de sajnos ezt nem hagyhatjuk, nekünk kell több eszünk legyen, ezért néhány lépést hátrálunk, hogy megmaradjon az előírt 5 méter távolság. A számpingvineknél el sem tudok képzelni kedvesebb, ártatlanabb, kivételesebb állatokat, legszívesebben agyonsimogatnám, megölelném őket, de be kell érnem a megfigyelésükkel, fotózásukkal. Ezek a tündéri állatok rendkívül bájosan mozognak, azon vagyok, hogy minden mozdulatukat lencsevégre kapjam, még azt sem bánom, ha közben a déli szél ráfagyasztja ujjaimat a fényképezőgépre. Hótalppal elég bumfordin nézhetek ki, sután vágok neki a hegynék, az első lépések után majdnem hasra vágodom, de mire felérünk a sziget magaslatára, belejövök a slattyogásba, átítatódom a gyönyörűségtől. Hó és jég mindenütt. A part közelében úgy sorakoznak a mélykék árnyalatú jéghegyek, mint jachtok a kikötőben. A „strandon” egy csapat pingvin olyan lelkesedéssel veti magát a jégkásás vízbe, mint mi, amikor hosszú út után végre belerohanhatunk a Fekete-tengerbe. Terülj-terülj asztalka számukra a jéghegy víz, ahol kedvükre lakmá-

rozhatnak a gazdag hal- és krillmenüből. A sziget egyik szegletében egy argentin kutatóállomást láthatunk, de most még üres, csak nyáron érkeznek meg ideiglenes lakói. Jókora séta után elfáradva, ám lenyűgözve térünk vissza a hajóra.

A bálnavadásztelep romjai

Az első nap élményeihez hasonlóak várnak ránk a következő napokban is. A György király-sziget védett öblének jeges vizében a felbukkanó fókák között csónakázunk, majd útba ejtjük a szabályos kör alakú Deception-szigetet. A 12 km átmérőjű szárazfölddarabka azért gyűrű alakú, mert ez egy tengerrel elárasztott víz alatti kaldera. A kráter peremén tatóngó sziklakapunyi résen siklik át a hajó, elképesztően izgalmas behajózni egy olyan aktív vulkánba, amely az 1960-as években még komoly károkat okozott az itt található kutatóállomásoknak. Mivel a sziget védett vize tökéletes kikötőnek bizonyult, a 19. században fókavadászok,

földi porsátruk az örök fagy birodalmában várja a feltámadást.

Vulkáni padlófűtés

Ha tölem függene, a bálnavadásztelep romjait világörökségi helyszínné nyilvánítanám, ám a karka alakú sziget vulkanizmusa és vadvilága miatt is figyelemre méltó. A föld mélyén és a tenger alatt minden bizonnyal jelenleg is forrnak az indulatok, mert a kénes kigőzölgések átható szagát mi is érezzük, sőt látjuk a partok mentén. A mélységből áradó meleg miatt a jég nem marad meg mindenhol, a „padlófűtés” miatt egész nagy mezőkön dominál a fekete vulkanikus homok, vezetőnk szerint a nyár folyamán még növények is kisarjadnak. A pingvinekkel együtt úgy csoszogok a part menti sekély vízben, mintha tengerparti nyaraláson lennék, kiváloan szigetelő csizmámnak és dupla meleg zoknimnak köszönhetően nem fagnak le a lábujjaim, és azon tűnődöm, hogy ezek a rendkívüli élőlények hogyan képesek egész életükön át toporogni a jégen, anélkül, hogy megfagynának, mivel lábukat még a testükre jellemző tollazat és vastag zsírpárna sem védi az extrém hidegtől. Később erről egy tudományos előadást is hallhatunk a hajón, amiből kiderül, hogy a pingvin trükkjének titka lábának anatómiai felépítésében, a vérkeringés szabályozásában, valamint biokémiai mechanizmusokban keresendő. Ámulatba ejtő az állatoknak, növényeknek az ennyire szélsőséges körülményekhez való idomulása, ennél fantasztikusabb dolgokra csak az ember képes, hiszen a szürkeállomány segítségével szinte bárhol boldogul, gyakran úgy, hogy leutánozza a természetet, azaz Isten csodálatos és tökéletes világát.

Álomszép tájban jeges, fagyos fürdő

A Déli-Shetland-szigeteket magunk mögött hagyva megcéllozzuk az Antarktisz-félszigetet, ahol első megállónk a Neko Harbor nevezetű, csizma alakú öböl bejáratánál fekvő Cuverville-sziget. A hajó lehorgonyoz a sziget közelében, ám a szárazfölddarabka akkora jégtömeggel van eltorlaszolva, hogy nem lehet átvégődni rajta, a partraszállás meghiúsul. Kárpótlásként csónakos kirándulásra indulunk. A nap fényárban ragyogtatja a környező gleccserek repedéseit, a jéghegyek kéken csillognak, de mire elindulunk, sűrű havazás rontja a látási viszonyokat. Sebaj, elvégre az Antarktiszon vagyunk, nem trópusi szigeten, nem szállhat máris inunkba a bátorságunk, a szigetet övező jégblokkad egymásnak fe-

Számárpingvinek

szülő, hófehér jégakadályaiban gyönyörködünk, a vízből ki-kiszökdelő pingvinek derítenek mosolyra, fehér madarak cikáznak a fejünk felett. Mindeközben azonban a szél felerősödik, felkorbácsolja a hullámokat, a víz kezd átcsapni a csónak karimája felett. Ennek az a következménye, hogy a csónak elején ülők jókora jéghegy spricceket kapnak. Előbb a nadrágjuk ázik át, majd a kabátjuk, kesztyűjük, végül mindenük. Azonban még csak félúton vagyunk, s továbbhullámsunk a bevehetetlen jégerődítmény mentén. A csónakos kirándulások egyébként nem túl kényelmesek. Nyolcan-tizen szállunk be vastag ruhában és életmentő mellényben az alkalmatlanságba, és szorosan

a fényképezőgépet és a telefonomat elrejttem a kabátom mélyében, mert különben a tengervíz teljesen átjárja, és minden bizonnyal tönkretesz, tudniillik az elektronikai eszközöknek a sós víz a legnagyobb ellenségük. Kíméletlenül csap le egyik hullám a másik után, és már nem csak a 2 fokos víz ömlik ránk, hanem a félig fagyott jégkása is. Csurogvíz vagyok, a jeges víz kezd rám fagni, mivel a levegő hőmérséklete mínusz 7 fok. A csapat ennek ellenére nem török le, a túrások megőrzik humorukat, és tréfás megjegyzéseket tesznek egymás kinézetére. Én a fagyott nadrágom miatt kezdem nem érezni a combomat, ezért csöppet sem találok mulatságosnak a helyzetet, elképzem-

Hótalpezés

Fotók: Veress Zsombor

egymás mellett ülünk annak peremén. Biztonsági okokból egyik kezemmel kapaszkodnom kell a csónak belső oldalára rögzített kötélen, a másikkal fotózni próbálok két géppel is. Mindeközben viszont a tenger háborog, ezért a tengeribettség is utolérhet. Ezúttal azonban a kirándulás rossz fordulatot vesz. Olyan sűrű köd ereszkedik a tengerre, hogy a hajónknak a nyoma sem látszik, ráadásul jókora jéghegyek takarásában himbálózunk. A szél egyre dühösebb, a tenger egyre akaratosabb, hullámaival már nemcsak kószolgat, hanem – átsapva felettünk – be is kap. Most már nem csupán az elől ülőkre zúdul a sós leves, hanem mindenki nyakába. Végre a vezető meghozza a döntést a visszatérésre, hála istennek, én magamban már régóta azért fohászok. Csakhogy elindulunk, de sajnos a hullámok éppen frontálisan szöknek nekünk, ezért pillanatok alatt elázunk. Még szerencse, hogy

lem, hogy a körülmények tovább romolhatnak. Akármire is tekerem a nyakam, a hajót még mindig nem látom. Már csak az hiányzik, hogy valaki belehuppanjon a tengerbe; csak az nyugtat, hogy bízom a nagy tapasztalattal rendelkező expedíciós csapatban és a gondviselésben. A percek óráknak tűnnek, mire hunyorgó szempilláim között végre felsejlik a hajó körvonala. Előbb csak homályosan, nem is vagyok benne biztos: jól látom, vagy csak egy csalfa délteni délibáb bolondozik lefagyott tudattal, aztán egyre határozottabban domborodik ki a hajó alakja, és én visszafelé számolok. Mire kikécmerek a csónakból, a hosszú szárú csizmámba is becsurog a víz, acomra, szakállamra ráfagy a jég.

Mint valami eltévedt, elázott hóemberek esünk be Noé bárkájába, ahol forró teával kedveskednek a „hajótörteknek”.

Jeges strandolás

Kit szerettél, Madách?

Az ember tragédiája forrásvidékén

Drámai sodrású, a nézők figyelmét lebilincselő, emlékeztető előadással járja meg a szomszédos megyék településeit a Bekecs Táncszínház kis csoportja, amely – bármerre, ahol fellépett – megérdemelten vívta ki mind a fiatalok, mind az idősebb korosztály elismerését.

Bodolai Gyöngyi

A *Kit szerettél, Madách?* című kamaradarab a magyar drámaírás 200 éve született világhírű személyiségének az életéből, kecségetően induló, majd zátonyra futott házasságából mutat be szép, majd elválás után tragédiába torkolló eseményeket, az örökzöld témának számító anyós–meny közötti ellentét következményeit, amely felőrli nemcsak a feleség, hanem a férj idejét is. Izgalmas elgondolni, hogy Madách Imre világhírű színművének, *Az ember tragédiájának* a forrásvidékére kalauzolni el a színészek, akik elismerésre méltóan alakítják a három szereplőt, mondánivalójukat a némaság bénító, valamint a mozgás látványos kifejezőerejével gazdagítva.

A Bekecs Táncszínház berkeiben született előadás Marosvásárhelyre is megérkezik, és február 21-én délután 6 óráig tekinthető meg a Kultúrpalota kistermében. Rendezője Györfi Csaba, zeneszerző Boros Csaba, díszlettervező Cristina Breteanu.

Majthényi Annát, Madách édesanyját *Kilyén Ilka*, Madách feleségét, Fráter Erzsébetet *Ritziu Krisztina*, Madách Imrét *Györfi Csaba* alakítja.

Az ötletéről, a darab háttéréről, a szereplők megformálásáról folytatott hosszú beszélgetésből idézünk.

– **Tudom, hogy nagyon sokáig készültél erre az előadásra, többször elolvastad T. Pataki László két monodrámáját (*Lidérc láng, Lelki gyakorlat*); végül is hogyan született meg a döntés, hogy beleavassz?** – kérdeztem Kilyén Ilkától.

– Húsz éve nálam van a két monodrámá szövege, de kezdetben egyik karakterrel kapcsolatosan sem éreztem azt, hogy el szeretném játszani. Egy évvel ezelőtt, amikor az író születésének 200. évfordulóján meghirdették a Madách-évet, eszembe jutott a két szöveg, amelyeket újra elolvastam, és húsz év tapasztalatainak a birtokában egészen más volt a „rálátásom”.

Mivel a táncnak fontos szerepe volt a Madách Imre és Fráter Erzsébet életében (egy bálon ismerkednek meg, és később egy bál miatt válnak el), úgy gondoltam, hogy az előadásban is fontos szerepe lehet a mozgásnak, a táncnak. Ezért kértük meg Krisztinával Györfi Csabát, a Bekecs koreográfus-rendezőjét, akinek láttam néhány igen jó rendezését. Györfi Csaba a két monodrámát „összefésülésének” bonyolult feladatát is nagyszerűen megoldotta. Izgalmas, érdekes rendezői koncepciót ajánlott, amelyben nem két, hanem három szereplő lesz. A mi előadásunkban megjelenik, mint néma szereplő, maga Madách is, Györfi Csaba alakításában.

– **Mi „fogta meg” az anyós és meny konfliktusában, ami felőrli a köztük lévő férfit, aki gyermeki és férji kötelességének nem tud egyszerre – a mindkét féltől elvárt módon – eleget tenni, és a darabban némán van jelen? Arra nem gondolt, hogy meg is szólaljon?**

– Kezdetben fura, idegen volt a szöveg, de amikor egyre többet ol-

vastam arról, hogyan éltek a szereplők a valóságban, a maguk idejében milyen érzéseik lehettek, annál jobban kezdtem a történetet a mában elképzelni. Egy idő után pedig azt éreztem, hogy meg tudjuk oldani mai színházi eszközökkel úgy, hogy a néző számára érdekes legyen. Abban biztos voltam, hogy képtelen vagyok színpadra alkalmazni úgy, hogy valaki ül egy fotelben, és elmeséli az életét. Gócpontokat kerestem, mint például a losonci bál, majd az azokhoz kapcsolódó gondolatok, és egyszer csak látni, érezni kezdtem azt a fajta feszültséget például, amikor a losonci bál kapcsán Fráter Erzsébet elkezd mondani egy dolgot, amire anyósa, Majthényi Anna válaszol, és kialakul egy olyan, akár posztdramatikussá is nevezhető párbeszédhelyzet, amelyben a két nő úgy van jelen, hogy nem feltétlenül van jelen egy térben. Ha ezt a helyzetet megfejeljük azzal a hatással, hogy ott van egy férfi, aki ezt némán végighallgatja és végigszenved, akkor egy különleges, drámai rendszert kapunk.

A rendezésen kívül előadói minőségben is megpróbáltam belehelyezkedni egy olyan alaphelyzetbe, amikor az ember a saját anyját és feleségét elképzeleli a mában, és elképzeleli a köztük lévő konfliktusokat is. A probléma ma is érvényes, több száz évvel ezelőtt szintén az volt, és a jövőben is probléma lehet, hogy egy férfi életében a két „kedves” hogyan viszonyul egymáshoz, és hogyan tud együtt élni.

Madách csak szenvedője ennek a történetnek. Talán ezért nem is beszél, másrészt azért sem, mert a két monodrámában nincs szöveg írva neki. Ezért a szerepét úgy kell eljátszania, hogy az ő véleménye a két nő szövegéből derüljön ki, fizikai jelenléte pedig a két nő szövegestére reagáljon. Talán ez volt az izgalmas kihívás.

– **Nézőként úgy éreztem, hogy a némasággal a Madáchban lévő tehetetlenséget akarja érzékeltetni, aki kezdetben egyik nő pártjára sem tudott állni, aztán mégis mintha átbillenne az anya pártjára a mérleg, hiszen elvállik feleségétől, Fráter Erzsébettől.**

– Nem gondolom, hogy döntés lenne ez, inkább csak megadja magát, és a kavalkádban, ami a férfival történik, megíródik a nagy mű, *Az ember tragédiája*. Elvállik ugyan a feleségétől, de letele végéig tartja vele a kapcsolatot, segíteni próbál rajta, és lélekben nem szakadnak el egymástól.

– **Majthényi Anna ijesztő jelenés hatalmas fekete ruhájában, megkeményedett, zárt arckifejezésével, ami a darab végéig megma-**

rad. Hogyan sikerült ennyire élet-hűen azonosulni vele? – kérdeztem Kilyén Ilkától.

– Megpróbáltam megkeresni a Majthényi Anna igazságait és mozgatórugóit, hogy miért volt ennyire merev, konok, rátarti. Korán árván maradt, idegenek és egy jezsuita rendi páter neveli, akitől pontos ítéletet, szellemi és lelki szilárdságot tanul. Mindenre figyel még öregen is, és mindent irányítani akar. A romba dőlő Sztregovát újjáépíti, az elherdált Madách-vagyont visszapereli. Egyedül, asszonyként a XIX. század első felében. Élete munkával, a feladatok megoldásával telik el. A fiait taníttatja, gondoskodik a cselédeiről. Kilenc gyermeket szül,

rugóit, hogy a tölem telhető leghitelesebben tudjam ezt a kemény, ambiciózus, erős, régi nagyasszonyt eljátszani.

– **Nagyon nehéz szerep Fráter Erzsébet életét meggyőzően alakítani. Hogyan sikerült megbirkózni vele?** – kérdeztem Ritziu Krisztinától.

– Nem egy kellemes életút, amit megélt, pedig kedves, közvetlen, vonzó, értelmes lány volt. Talán, ha nem találkozik Imrével, és az Imre barátja, Szontagh Pali, a lány korábbi udvarlója veszi el feleségül, esetleg nem ment volna keresztül annyi megpróbáltatáson. Így viszont a nehézségek ellenére megadta neki az élet, hogy megismerje a szerelmet, mert Madách Imre és Fráter Erzsébet között nagy volt a szerelem. El voltak válvá, de mindketten tudtak arról, hogy a másik hogyan él, Erzsébet arról is értesült, hogy Imre megírta *Az ember tragédiáját*. Bár kezdetben nem akart szembeszállni anyósával, és egyetértésre törekedett, mindez egyoldalú maradt. Gyermeküket nagyon korán elvették tőle, és amikor még egy házban éltek az anyóssal Sztregován, már akkor nevelőt fogadtak melléjük. Közvetlen viselkedése miatt férje nem bízott abban, hogy Fráter Erzsébet elég erős ahhoz, hogy titkot tartson. Amikor Imrét börtönbe zárták, és egyedül maradt a csesztvei ispánlakban, elkapta a himlőt, és hiába kért pénzt anyósától, Majthényi Anna csak Imrén keresztül küldött egy keveset. Bár a válási szerződés megkötése után úgy érezte, hogy nem kellett volna beleegyeznie, és szerette volna meg nem történni tenni, már nem sikerül. Hiába ment el Imre temetésére, nem engedték, hogy három gyer-

valamilyen formában a mozgásnak is jelen kell lennie, ezért az előadást végigmozgom: felugrom, lemászom, bemászom, kimászom, átmászom. Közben meglevenedik Fráter Erzsébet szerelmének ébredése, a találkozás, és a másik báli jelenet is, ahonnan a fiatalasszonyt kiutasítják, mert nem a férje kíséretében jelent meg, a válás utáni elkeseredése, vagy Borbálának, a férfimániákussága miatt örültek házába zárt lányuknak a meglevenítése.

– Kifejezőerejében így erőteljesebb lett az előadás – teszi hozzá Györfi Csaba, aki táncos közegben rendez, ezért előadásaiban fontos szerep jut a test nonverbális erejének. – Semmiképpen sem akartam táncbetéteket, inkább gesztusokat, és olyan egyszerű, tisztább mozgásformákat a test révén, ami kicsit továbbgondolja a szöveget – teszi hozzá.

– **Az előadás fontos összetevője a díszlet, a ruha. Erről is mondjon néhány szót** – kértem a rendezőtől.

– Arra gondoltam, hogy kell egy nagyon egyszerű, nagyon mobilis színpad, ami behatárolja és felemeli a síkban a történéseket. Akkor jutottam arra az elhatározásra, hogy legyen egy kereszt, ami fontos ebben a hármas konfliktusban, és annak a végébe kerüljön be egy térdeplő-, imádkozóhely.

A ruhákkal nagyváradi kollégámmal arra törekedtünk, hogy úgy legyenek korhűek, hogy az érzetét, a hangulatát fejezzük ki a szereplőknek: Majthényi Anna zártságát, Fráter Erzsébet nyitottságát, tobzódását. Jelmezét közös megegyezéssel úgy képeltük el, hogy a krinolin kívül legyen, ne a ruha alatt, hanem fölött, és adott pillanatban a bezárt-ságot sugallja.

Fotó: Kakasi Zsófi

eltemet hetet „időnek előtte”. A halála előtt bevallja, hogy soha nem táncolt önfeledten, ami azt jelenti, hogy a borzasztó kemény élet jutott neki, amiben valósággal megkérgesedett. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc sok szerencsétlenséget okozott a Majthényi Anna életében. A lányát, vejét, unokáját rablótámadásban legyilkolják, meghal tudólobban az egyik fia, aki Bem futára volt, és bebörtönzik, majd nyilvánosan megverik, megvesszőzik Imrét, legkedvesebb gyermekét.

A menyét nemcsak nem szereti, de nem is tudja elfogadni, és károsnak tartja a jelenlétét. Végül az ő akarata győz, és kedvenc fia mellől eltávolítja a feleségét, akire tragikus sors vár. Az előadás alatt következetesen és erőteljesen koncentrálok Majthényi Anna jellemére, szinte mantrázom cselekedetei mozgató-

mekükkel találkozzon. Megpróbálta újraépíteni az életét, de nem sikerült. Egyedül maradt, és a magány, a kétségbeesés, a szegénység a pohár felé vitte, beteg lett, valósággal beleőrült helyzetébe. Lerongyolódva az utcára került, végül egy nevet elhallgató rokon temette el. Olyan dolgokat élt meg, amit én nem. Emiatt kihívást jelentett hitetlen eljátszani a szerepét. Amikor lejárt az előadás, úgy érzem, hogy érzelmileg teljesen kiürültem, mégis nagyon szeretem.

– **Az előadás különlegessége, ahogy Fráter Erzsébet életének legfontosabb jelenetét meglevenednek a színpad körül.** Hogyan született meg az ötlet? – kérdeztem Krisztinától

– Mivel a Bekecs Táncszínház égisze alatt készült ez az előadás, mindhárman arra gondoltunk, hogy

A zene is sokat emel az előadásban, Borsos Csaba fiatal marosvásárhelyi zeneszerzővel is megtaláltuk a közös hangot a kornak és a drámának megfelelő hangulat megteremtéséhez. A zongorajáték és a sámasz különös hangjának kettős hullámszerűsége hozta ki a zenedramaturgiát.

– A két darab, amit összekötve eljátszunk, azért íródott, hogy a magyar irodalomban egy kicsit más szemmel nézzék Fráter Erzsébetet. Sajnos megbélyegezték, és azt tartották róla, hogy Madáchhoz méltatlanul viselkedett. Az újabb kutatások és a modern kor szélesebb látókörre oda vezetett, hogy Fráter Erzsébetet érdemes lenne rehabilitálni, hiszen Majthényi Anna elvei elavultak, ő volt a szigorú, a kegyetlen. A mi előadásunk is ebbe az irányba megy – zárta a beszélgetést Kilyén Ilka.

Szabadnak lenni jó

Szabadnak lenni érdemes

Az én lelkem úgy van beállítva, de gondolom, ez másokkal is így történik, hogy gondolati szakaszok váltják egymást a mindennapjaimban, aszerint, hogy milyen történések részese vagy tanúja vagyok. Ennek kialakulásához valószínűleg hozzájárul az a furcsa jelenség is, hogy ha felfigyelünk valamire, akkor – legalábbis úgy tűnik –, szinte mindenhol elkezd ömleni ránk az azzal kapcsolatos információ.

Albert Ildikó szakpszichológus

A tudományos magyarázat szerint ez a figyelem szelektív képességének köszönhető, azaz azt vesszük észre inkább, vagy elsöre, ami foglalkoztat minket, arra fókuszál öntudatlanul a lelkünk. A kevésbé tudományos magyarázat külső, felsőbb hatalomnak tulajdonítja ezt az állapotot, mely szerint az ilyenkor élénk tárja mindazt, ami érdekel, és ami fontos (?) a témában. Tény, hogy ilyen alkalmakkor egy ideig forgatni, görgetni, netán meg is lehet oldani egy-egy problémát, jól körül lehet járni egy-egy témát. Engem az utóbbi hetekben konstans módon, és egyre erőteljesebben foglalkoztat a szabad akarat, vele szorosan karöltve a magunkért vállalt (vagy nem vállalt!) felelősség kérdése. Ami egyéb gondolatokat is felvet, megválaszolásukra szólítva fel a gondolkodót: mennyire vagyunk urai saját sorsunk-

nak, illetve mennyiben és hogyan vagyunk felelősek érte. Nagy és nehéz kérdések, melyekre előbb a filozófia igyekezett válaszolni, és talán ma is elsősorban a filozófia ad(hatna) válaszokat, vagy igyekszik leginkább azokat megtalálni, de az antropológia és természetesen a lélektan is megpróbálja körüljárni a témát, bár ez az utóbbi időben nem igazán divatos. De már megszoktuk, az olvasóim is, hogy hajlamos vagyok nem divatos, de talán épp ezért égető és kényes témákkal foglalkozni.

Kemény leckék után újabb összefüggések

Arról, hogy saját agyamban és a gondolataimban magam vagyok az úr, már írtam valamelyik részben. Azt ellenben, hogy sokáig azzal az illúzióval éltem – talán mert ifjú voltam, és bohó, ami rendszerint mindannyiunk értelmét befolyásolja, ha épp benne leledzünk –, hogy az életemben is én vagyok az úr, most tárom először az olvasók elé. Mint azt is, hogy aztán a múlt élet mindennapjai, sokszor fájdalmasan, keservesen, kegyetlenül tanítottak meg arra, hogy finomítsam ezt az állítást. Kemény leckék után – melyben volt elhagyás, árulás, feljelentés és halál, a legfontosabbak halála – ma azt mondom, hogy létezik belső szabadság, felelősséget kell vállalnom az életemért – a sorsomért, ha úgy tetszik –, amelynek ura vagyok, a körülményeim függvényében. Ezeket a gondolatokat forgatom mostanában rendszeresen a fejemben, adok hozzá újabb ta-

pasztalokat, illeszttem bele a történelekből levont következtetéseket és fedezem fel az újabb összefüggéseket. Meggyőződésem, hogy érdemes külön-külön körbejárni a három megállapítást.

A belső szabadság

A szabadságról sokan sokfélét mondtak, írtak, gondoltak, és ezt tesszik a mai napig. A filozófia egyik központi fogalma, sok vita tárgya. A vallás sem birkózik meg egykönnyen vele. Az egyén pedig rendszerint nem foglalkozik eleget vele, vagy túlzásokba esik a fogalom nem értése következtében vagy a pontatlan értelmezése miatt.

Mert a szabadság, mint tudjuk, igen elvont, kimerítően, egyértelműen meg nem határozható fogalom. Talán ezért szeretnek olyan gyakran és kétes körülmények között még kétesebb emberek hivatkozni rá. Bár szabadnak lenni vagy annak hinni magunkat: jó.

Az egyetlen valóban létező, elvehetetlen és csorbíthatatlan szabadság a lelki, elidegeníthetetlen, épp ezért nehezen megszerezhető, felcserélhetetlen belső szabadság.

A szabadság a döntéseim eredménye, a léleknek az a képessége, hogy számot vessen lehetőségeivel, önmaga és környezete határaival, azok feszegetésének meg teteteinek következményeivel, ismerje céljait és azok elérési módját.

A szabadság vállalás: önmagam, meghatározó értékeim, a felelősség és létem értelmének a vállalása. A szabadság kiállítás hitünk, meggyőződéseink mellett.

A szabadság jog: az önmeghatározás joga. A szabadság kötelesség, mely arra kötelez, hogy lehetőségeinkkel, talentumunkkal okosan éljünk, önmagunkért és másokért (is).

Határaink ismerete

Nagyon fontos, bár sajnos legtöbbször elfelejtik, vagy sosem tanulják meg, hogy szabadon és szabadnak születünk. Még akkor is, ha nem kérdez meg róla senki. Az életünk egy hatalmas és egyszeri lehetőség, és mint ilyet, legjobb ajándéknak tekinteni.

Szabadságunkban áll úgy vélekedni róla, ahogyan nekünk a legjobb, és érdemes lenne kihasználni ezt a lehetőséget, mert az, hogy hogyan tekintünk a kéréstől kapott életre, meghatározza hangulatunkat, egyéb hozzáállásainkat, döntéseinket és szinte minden rezdülésünket.

A szabadság döntés: a lehetőségeink fel- és megismerése, aztán választás közöttünk legjobb tudásunk, felkészültségünk, érzelmeink, érdekeink szerint. A szabadság belső mérce, mely úgy enged meg magának mindent, amire vágyik, hogy nem sérti a másik, mások határait. Igaz, néha súrolja azokat, ám épp az a valódi szabadságunk és a legjobb értelem, ha képesek vagyunk egyensúlyozni és be- meg tiszteletben tartani őket.

Szabadságunk egyik legfontosabb ismerete határaink ismerete. Ezért szabad szeretni mindent, ami nekünk jó. És utálni azt, ami nem, ha nem ártunk vele sem másnak, sem magunknak. Bármennyire divatos ma általános szeretetet hirdetni, ez bizony fából vaskarika, mert nem fogjuk szeretni azokat, akik rosszat, nagyon rosszat tesznek

nekünk, különösen, ha ezt tudatosan cselekszik. Bármennyire nem keresztényi, utálni, sőt alkalmanként gyűlölni fogjuk azokat, akik bántottak, fájdalmat, végzetesen rosszat okoztak nekünk vagy szeretteinknek. A kérdés az, mit kezdünk ezekkel az érzésekkel, és nem az, hogy tagadjuk, rossznak tartjuk vagy elítéljük őket. Meg kell tanulnunk kezelni őket, vagy létezni velük együtt.

Függeni és letenni

Szabad függeni is: a szerelemtől, a telefontól, a csokitól, a pénztől, cigarettától, alkoholtól, könyvtől. A fontos, hogy legyünk képesek letenni azt, amivel bajt okozunk magunknak és/vagy a környezetünknek. Azaz szabad, sőt le kell tenni azokat.

Szabad szeretni embert, tárgyat, a rendet, a rendetlenséget, önmagam és a világmindenséget, mindenkinek képessége szerint. Mert amit szeretek, az érték, és gazdagabbá tesz engem meg a körülöttem lévőket, mert valamit mindig adok is azzal, akkor, ha számomra valami, valaki fontos.

A szabadság vállalás. Ez a legbensőbb lényege. Vállalom, azaz kimutatom, megmutatom, kitárom, adom, terjesztem és megvédem mindazt, amit jónak, szépnek, értéknek, becsesnek, fontosnak, követségre méltónak tartok.

Szabadnak lenni nehéz, mert a szabadságunkat meg kell teremtenünk saját magunknak, sok munkával, lemondással, következetességgel, gondolkodással, érzések megélésével, fájdalommal, kitartással. És sokszor meg kell harcolni érte. Mert szabadnak lenni szép.

Szabadnak lenni jó.
Szabadnak lenni érdemes.

		1.	DÉL- AFRIKAI TARTOMÁNY	FÉLCSAPÍ- ÁSATÁSNÁL LÁTOTT MAG	NÉMET BETŰ	HAMIS	ERDÉLYI KÖZIRÓ (IMRE)	FELVIGYÁZÓ RESELL	SÉMI NÉP	BE- MENETEL!	CSÍPÓS RÉSZLET!	J. VERNE EGYIK KAPITÁNYA	TOVÁBBÁ MIRAKULUM	KORAI GYŰMÖLCS	EGYPTOM FOLYÓJA (NÉMET)	AUSZTRÁ- LIAI FÜTŐ- MADÁR
A																Á
A rejtvény fősoraiban idézett vélemény szerzője Lord George Gordon Noel...		AZ ARZÉN VEGYJELE		FELSŐ TÁR- SAD. RÉTEG SZOLMIZÁ- CIÓS HANG				ÖRÖMÉBEN INTEGET MOSTANÁIG					TÖBB PÁPA NEVE LÁBRÉSZ			
		NEM ENGED MEG HOLD (ANGOL)			PÉNZZOZAM						AUTÓS SZÁLLODA ROSTA					A SZÉN VEGYJELE KÖZELKE- LETI ÁLLAM
2.	M	HAD	JÓZSEF A. VERSE FEKETE-T. SZIGET		NÉHA KILOG LEL					FÜSTÖLT SONKA AMI					SZINTÉN TÖRTÉ- NELMI KÖZNEV	
TANINTÉZ- MÉNY				MAGAD		KINAI H. MÉRTÉK ANGOL ÚR (RÓV.)		NÉVELŐ LATIN- AMÉRIKAI PÁLINKA		HATÁRTA- LAN FALU! TILTÓSZÓ			BECÉZETT ERIKA ELEMI PARÁNY			
KEGYETLEN RÓMAI CSÁ- SZÁR VOLT			KIS SÚLY ZAMAT			PÁRIZSI UT- CAGYEREK VÍZPÓLOS (EDIT)				FOLYÓCSKA ELÉGEDET- LEN AZ EB						
SZERB FOLYÓ CARPE... (ÉLJED A NAPOT)				AKKOR (FRANCIA) KORALL- ZÁTONY			HOLTTEST						KUGLI FR. FORRA- DALMÁR (JEAN-PAUL)			
			HALOM RÓMAI 550			NŐI NÉV V. AUTÓPÁLYA ANNYI MINT (RÓV.)				SZÉTESIK IGEVEGZŐ- DÉS LEHET					FÉLIG! LENGYEL SF ÍRÓ (STA- NISLAW)	
CSENDES GÓGI RÉG ÉLT ELŐD			ELLÁT ROMÁN TANULÓ		CSÖKKENŐ VÍZSZINT POZITÍV PÓLUS					FUTÓ LEN- DÜLETE NŐI NÉV (JÚL. 27.)					KETTÓS BETŰ ÉNEKEL	
		VÍZZEL MEG- TISZTÍT VÁRKONYI GRÓF (TADÉ)		OLASZ SZERELEM TEHERÁN LAKÓJA						RÉGI KORSZAK GYŐZELEM				AZONBAN, ELLENBEN KIS SÚLY- EGYSÉG		A szerző család- neve
SZALAG- RÉSZI ELHANTOL			RANGJELZŐ ELŐTAG CSAPAT (ANGOL)		MIND BENTI! TOLNA M. HELYSÉG		OLASZ IGEN A MAI NAPON		LYUKAS SÁLI TÖLGYFA TERMÉSE			A BÉKE MADARA HEGYCSŰCS				
			GYOM- NÖVÉNY RÓMAI 56				SP. BARÁT KÖRZŐ KÓ NÉLKÜLI					ÉS ZT SAK- KOZÓ (MIHAIL) EGY (ANGOL)				KETTÓS BETŰ RÉSZE ROCKÉNE- KES (CHRIS)
A BOLERO SZERZŐJE			PALATINUS IZOMKÖTŐ					SZÁNDÉ- KOZÓ TINTA- CSEPPEK!					LÉGNYOMÁS- EGYSÉG (V.) DECIGRAMM (RÓV.)			
ANGOL FÉRFINÉV		PAR... (LÉGI POSTA) EGYESI!				ORVOSI KÉS GRAMM (RÓV.)					A 7 VEZÉR EGYIKE SPANYOL AUTÓJEL			OROSZLÁN- NÉV JEMEN AUTÓJELE		
L.N.J.	T														BANK- BETÉTI	

Február 1-jei rejtvényünk megfejtése: **Sosem késő a jó erkölcs útjára térni. Aki megbánja a vétkét, majdnem ártatlan.**

Bronzermesek lettek a vásárhelyi sípmesterek a Zala-kupán

Immár hagyománnyá vált, hogy évi rendszerességgel megmérkőznek a Zala-kupáért a labdarúgó-játékvezetők. A kispályás nemzetközi tornán idén négy ország (Horvátország, Magyarország, Románia és Szlovénia) hat csapata (Marosvásárhely, Zalaegerszeg, Lendva, Murszombat, Varasd, Csáktornya) vett részt a Zala megyei Lenti városában, a Gódné Nagy Marianna nevét viselő csarnokban. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével a csarnok névadója is, aki a legtöbbször (269 alkalommal) ölthette magára a magyar női kézilabda-válogatott mezét, emellett százaszoros osztrák válogatott, olimpiai bronz- és világbajnoki ezüstérmes kézilabdázó.

A részt vevő csapatokat két csoportba sorsolták, Marosvásárhely együttese az A csoportba került, és az első mérkőzésen

nagy csatában alulmaradt Murszombattal szemben. Bár a vásárhelyi sípmesterek a kapujához szegezték a szlovéniai csapatot, nem sikerült gólt szerezniük, sőt egy szerencsés találat az ellenfél megnyerte a mérkőzést. A másik két találkón a marosvásárhelyi játékvezetők alakulata hozta a jó formáját, de mindez csak a bronzéremhez volt elég.

A marosvásárhelyi csapat egyik vezetője, Cseh Gábor kissé csalódottan nyilatkozott a torna után: „Nyerni mentünk Lentibe, de hiába volt jó csapatunk, sajnos erőfeszítésünk csak a harmadik helyre volt elég. De így is minden dicséret megilleti a fiúkat. Az idén VII. alkalommal szeretnénk megszervezni (június 6-a és 9-e között) Marosvásárhelyen a Barátság Kupát, ahova Zala vármegye

csapata mellett – amellyel többéves a kapcsolatunk –, horvátországi és szlovéniai együtteseket is meghívtunk” – mondta a Népszármegyei és a valamikori labdarúgó, edző és játékvezető, Cseh Gábor.

A díjátadó ünnepséget a helyi Thermal Balance Hotelben szervezték, ahol a díjakat Vigh László országgyűlési képviselő, miniszteri biztos és Szekeres Szabolcs, az MLSZ Zala Vármegyei Igazgatóságának igazgatója adta át. (C. F. A.)

Eredményjelző

Kispályás labdarúgótorna a Zala-kupáért, csoportmérkőzések:

* *A csoport:* Csáktornya (Horvátország) – Murszombat (Szlovénia) 0-3, Murszombat – Marosvásárhely Fair Play TEAM 1-0, Csáktornya – Marosvásárhely Fair Play TEAM 1-2; a csoport végeredménye: 1. Murszombat, 2. Marosvásárhely Fair Play TEAM, 3. Csáktornya;

* *B csoport:* Zala (Magyarország) – Lendva (Szlovénia) 0-3, Lendva – Varasd (Horvátország) 0-1, Zala – Varasd 1-3; a csoport végeredménye: 1. Varasd, 2. Lendva, 3. Zala.

Helyosztók:

* *az 5. helyért:* Csáktornya – Zala 1-3;

* *a 3. helyért:* Marosvásárhely Fair Play TEAM – Lendva 3-0;

* *döntő:* Murszombat – Varasd 0-0 (büntetővel: 5-6).

A torna végeredménye: 1. Varasd, 2. Murszombat, 3. Marosvásárhely Fair Play TEAM, 4. Lendva, 5. Zala, 6. Csáktornya.

Fotó: Cseh Gábor gyűjteménye

Varga Barnabás mesternégyesével fölényes FTC-győzelem az örökrangadón

A Ferencváros otthon 5-1-re nyert az MTK ellen kedden a magyar labdarúgó NB I 19. fordulójában úgy, hogy a hazaiak góljaiból a válogatott támadó, Varga Barnabás négyet szerzett.

Agilisán kezdte a mérkőzést a Ferencváros, birtokolta a labdát, sokat támadott, helyzetig is eljutott, majd a féldíj felénél vezetést szerzett: Marquinhos balról ívelt középre, Varga Barnabás pedig a kilépő Demjént megelőzve az ötösről a kapuba fejt. Nagy fölényben futballozott a hazai csapat, Varga pár perccel később újabb gólt szerezhetett volna, de közelről fölélőtt, majd az MTK váratlanul egyenlített. Bognár távolról célozta meg a kaput, Wingón irányt változtatott a labda, így nem volt esélye a háritásra a Ferencváros kapusának, Varga Ádámnak.

A 44. percben újra a vendégek hálójába került a labda, Varga Barnabás ezúttal kilenc méterről fejt a kapuba, de videózás után kiderült, hogy felugrás előtt meglökte Kata Mihályt, így Bogár Gergő érvénytelenítette a találatot.

Varga Barnabás nem kedvetlenedett el a meg nem adott gólja miatt, az 52. és 56. perc között, három és fél perc alatt háromszor is betalált az MTK kapujába. Előbb a megpattanó labdát lötte el Demjén mellett, majd a bizonytalanuló Kádárt előzte meg és passzolt a kapuba, azután pedig fejvel növelte csapata előnyét. Nem sokkal később sarokkal hozta helyzetbe Loncart, aki megszerezte a továbbra is nagy fölényben játszó hazaiak ötödik gólját, és mint

később kiderült, ezzel beállította a végeredményt.

A nap másik mérkőzésén: Újpest FC – Debreceni VSC 1-2.

Jegyzőkönyv

NB I, 19. forduló: Ferencvárosi TC – MTK Budapest 5-1 (1-1).

Budapest, Groupama Stadion, 7014 néző, vezette: Bogár.

Gólszerzők: Varga B. (22., 52., 53., 56.), Loncar (66.), illetve Bognár (32.).

Sárga lap: Besic (85.), illetve Spalek (69.).

FTC: Varga Á. – Cissé (67. Mmae), Wingo, Ramirez (78. Dhonata) – Zachariassen, Abu Fani, Habib (78. Besic), Loncar, Marquinhos – Varga B. (67. Lisztes), Kodro (46. Makreckis).

MTK Budapest: Demjén – Kocsis, Kádár, Hej – Kovács M., Thiam (58. Kosznovszky), Kata, Végh (46. Varju), Nagy Zs. (78. Kovács P.) – Bognár (63. Spalek), Ennin (63. Jurina).

A gólszerző Varga Barnabás, a Ferencváros (k), valamint Kocsis Gergő (b) és Demjén Patrik kapus, az MTK játékosai

Fotó: MTI/Illyés Tibor

Ma sorsolják a Nemzetek Ligája csoportösszetételeit

Ma 19 órától sorsolják ki a Nemzetek Ligája csoportjait, a magyar labdarúgó-válogatott a legerősebb, A divízió második kalapjában várja a párizsi eseményt.

Marco Rossi szövetségi kapitány együttese az előző kiírásban nyolcadik helyen zárt, ezért található a második kalapban Dániával, Portugáliával és Belgiummal együtt, így ezekkel a csapatokkal nem kerülhet azonos csoportba.

Románia emlékeztetés módjára kiesett legutóbb a B divízióból, így ezúttal a harmadik vonalban szerepel. Edward Iordănescu a labdarúgó-szövetség tájékoztatása szerint nem megy el a sorsolásra, mert megbetegedett és még gyengélkedik. Helyette Ionel Gane másodéves képviseli majd a csapatot, amely az 1. kalap első számú kiemeltje.

A lebonyolítás első része nem változott, azaz a kvartettek tagjai oda-vissza játszanak egymással, vagyis minden válogatott hat mérkőzésen lép pályára. Szeptemberben, októberben és novemberben egy-egy dupla forduló rendeznek majd. A módosítást az jelenti, hogy korábban csak a négy csoportgyőztes küzdött tovább a következő nyáron esedékes négyes döntőben, az új kiírásban viszont jövő márciusban egy oda-visszavágós negyedöntőre kerül sor a csoportgyőztesek és másodikon között a Final Fourba jutásért.

A negyedik, utolsó helyezettek ugyanúgy kiesnek, mint legutóbb, viszont az is újítás, hogy a harmadikon osztályozót játszanak –

Fotó: UEFA

Az NL A divíziójának kalapjai

1. kalap: Spanyolország, Horvátország, Olaszország, Hollandia
2. kalap: Dánia, Portugália, Belgium, MAGYARORSZÁG
3. kalap: Svájc, Németország, Lengyelország, Franciaország
4. kalap: Izrael, Bosznia-Hercegovina, Szerbia, Skócia

Az NL C divíziójának kalapjai

1. kalap: ROMÁNIA, Svédország, Örményország, Luxemburg
2. kalap: Azerbajdzsán, Koszovó, Bulgária, Feröer szigetek
3. kalap: Észak-Macedónia, Szlovákia, Észak-Írország, Ciprus
4. kalap: Fehéroroszország, Litvánia/Gibraltár*, Észtország, Lettország

* a két csapat osztályozót játszik márciusban, a győztes a C divízióban, a vesztes a D-ben folytatja

szintén jövő márciusban – a másodosztályt jelentő B divízió második helyezetteivel. A B divízió harmadikjai ugyancsak osztályozóra kényszerülnek a C osztály másodikjai ellen.

A Nemzetek Ligájából ugyan kijutni nem lehet a 2026-os világbajnokságra, de az NL-lel közvetetten mégis megkezdődik az európai selejtezősorozat a két év múlva esedékes csúcseseményre. A 2025-ben sorra kerülő vb-selejtezőkön a 12 csoport győztese kijut majd a vb-re, míg a másodikon pótselejtezőt játszhatnak. Utóbbiakhoz csatlakozik az NL-ből a négy legjobb olyan csoportgyőztes, amelyik vb-selejtezőkön nem végzett a legjobb kettő között. Ez azt jelenti, hogy az A divízió csoportgyőztesei mindenképpen legalább a pótselejtezőben érdekeltnek lesznek.

A sorsolást az M4 Sport élőben közvetíti.

Nemes Tihamér Nemzetközi Informatikai Tanulmányi Verseny

– 2023/2024-es tanév, országos (erdélyi) döntő –

A magyarországi Neumann János Számítógép-tudományi Társaság és az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) által közösen szervezett Nemes Tihamér Informatikai Tanulmányi Verseny országos (erdélyi) döntőjét január 13-án szerveztük meg két versenyközpontban, Marosvásárhelyen a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemen és Szatmárnémetiben, a Kölcsey Ferenc Főgimnáziumban.

Fülöp Beáta

A verseny reggelén dr. Kovács Lehel-István, a verseny erdélyi regionális bizottságának ügyvezető elnöke és dr. Szabó Zoltán Maros megyei informatika-tanfelügyelő az intézmény aulájában köszöntötték az erdélyi városok nagyobb iskoláiból érkezett versenyzőket és kísérő tanáraikat, ismertették a programot, és sok sikert kívántak a versenyzőknek.

Összesen 47 diák, Erdély 13 iskolájának legjobb informatikusai mérték össze tudásukat. A verseny három korcsoportban zajlott, az V–VIII. osztályból két diák (1. korcsoport), a IX–X. osztályból 29-en (2. korcsoport), illetve a XI–XII. osztályból 16-an (3. korcsoport) versenyeztek számítógépes programozásból.

Első korcsoport (V–VIII. osztály):

Két tanuló indult az erdélyi döntőn, mindkettő a Kölcsey Ferenc Főgimnázium (Szatmárnémeti) tanulója.

Az eredmények:

I. díj: Lőkös Ákos Bence (Kölcsey Ferenc Főgimnázium, VII. osztály, felkészítő tanára Demeter Csaba-Attila)

II. díj: Nagy Tamás (Kölcsey Ferenc Főgimnázium, VIII. osztály, felkészítő tanára Demeter Csaba-Attila)

Második korcsoport (X–XI. osztály):

29 versenyző indult a döntőn, öt a Tamási

Áron Gimnázium (Székelyudvarhely), négy a Márton Áron Főgimnázium (Csíkszereda), négy a Székely Mikó Kollégium (Sepsiszentgyörgy), három a Kölcsey Ferenc Főgimnázium (Szatmárnémeti), három a Bolyai Farkas Elméleti Liceum (Marosvásárhely), három a Báthory István Elméleti Liceum (Kolozsvár), kettő a Bartók Béla Elméleti Liceum (Temesvár), kettő az Apáczai Csere János Elméleti Liceum (Kolozsvár), egy a Salamon Ernő Elméleti Liceum (Gyergyószentmiklós), egy a Németh László Elméleti Liceum (Nagybánya) és egy az Ady Endre Elméleti Liceum (Nagyvárad) tanulója.

Az eredmények:

I. díj: Csomós Dávid (Márton Áron Főgimnázium, IX. osztály, felkészítő tanára Csontai Ildikó)

II. díj: Tordai Krisztián (Tamási Áron Gimnázium, X. osztály, felkészítő tanárai Bartus Emőke, Szélyes Emőke)

III. díj: Jánó Ákos (Székely Mikó Kollégium, X. osztály, felkészítő tanára Gáll Annamária)

dicséret: Finta Zsombor (Ady Endre Elméleti Liceum, IX. osztály, felkészítő tanára Kotró László)

dicséret: Ráduly Roland Márk (Székely Mikó Kollégium, X. osztály, felkészítő tanára Gáll Annamária)

dicséret: Tatár Bence (Székely Mikó Kollégium, X. osztály, felkészítő tanára Gáll Annamária)

Harmadik korcsoport (XI–XII. osztály):

A 16 versenyzőből négy a Kölcsey Ferenc Főgimnázium (Szatmárnémeti), három a Bo-

lyai Farkas Elméleti Liceum (Marosvásárhely), három a Márton Áron Főgimnázium (Csíkszereda), kettő a Tamási Áron Gimnázium (Székelyudvarhely), kettő a Báthory István Elméleti Liceum (Kolozsvár), egy a Silvania Főgimnázium (Zilah), egy a Csiky Gergely Elméleti Liceum (Arad) tanulója.

Az eredmények:

I. díj: Tallian Franciska (Kölcsey Ferenc Főgimnázium, XI. osztály, felkészítő tanára Demeter Csaba-Attila)

II. díj: Barkoczi Zsófia (Kölcsey Ferenc Főgimnázium, XII. osztály, felkészítő tanára Demeter Csaba-Attila)

III. díj: Marton Tamás-Attila (Bolyai Farkas Elméleti Liceum, XII. osztály, felkészítő tanára Ignát Judith-Anna)

dicséret: Benedek Márton (Márton Áron Főgimnázium, XII. osztály, felkészítő tanára Csomós Róbert)

dicséret: Szilágyi Szilárd (Bolyai Farkas Elméleti Liceum, XI. osztály, felkészítő tanára Jakab Irma-Tünde)

EMT-dicséret: Durugy Attila (Báthory István Elméleti Liceum, XII. osztály, felkészítő tanára Kiss Réka-Hajnalka)

Új álskorpiófajt fedeztek fel Magyarországon

Új álskorpiófajt fedeztek fel Magyarországon. A több mint 83 millió éves példány egy Ajka környéki borostyánzárványból került elő. A kutatók szerint a fosszília arra utal, hogy ezek a pincy izeltlábúak a párás, szubtrópusi éghajlati viszonyok között az egész eurázsiai szárazföldön elterjedtek lehetnek.

Az ősi álskorpiót Novák János, az ELTE Állatrendszertani és Ökológiai Tanszék; Szabó Márton, a Magyar Természettudományi Múzeum Őslénytani és Földtani Tár, valamint Ősi Attila, az ELTE Őslénytani Tanszék munkatársának közreműködésével egy kutatócsoport nemrégiben fedezte fel a késő kréta korú (86,3-83,6 millió éves) ajkai borostyánkővek egyikében. A fossziliáról a Cretaceous Research nevű szakmai folyóiratban adtak tudományos leírást a kutatók – tájékoztatta az ELTE az MTI-t szerdán.

Közleményük szerint az álskorpiók a pókszabásúak osztályába tartoznak, nagyon hasonlítanak a skorpiókra, de sokkal kisebbek azoknál, és nincs méregtüvisük. Ragadozók, kicsiny izeltlábúakkal táplálkoznak. Bár a legidősebb szárazföldi apró izeltlábú állatok közé tartoznak, 25 ma élő családjuk közül mindössze 14-et ismernek a fossziliákból, amelyek többsége az eocén korból származó európai borostyánokban maradt fenn.

A borostyánkő az egykor élt növények megkövesedett gyantája, amelyben sok esetben őrződnek meg kisebb-nagyobb állati és növényi részek, ezek az úgynevezett zárványok. Az ajkait néven ismert borostyántípus az egykori ajkai kőszénbányászat egyik „mellékterméke” volt, és a helyi szénbányászat 2004-es megszűnése óta különleges ritkaságnak számít. Az izeltlábúzárványokat tartalmazó darabokat évek óta publikálják, eddig előkerültek pókok, bogarak, darazsak, kétszárnyúak és csótányok

zárványai is. Az ajkai kőszén más ősmaradványokban is rendkívül gazdag, ismert innen hatalmas mennyiségű puhatestű-fosszília, de gerincesek, köztük dinoszauruszok maradványai is.

A most leírt álskorpiózárvány a tudományra nézve új fajt képvisel, amelyet Ajkagarypinus stephani névre kereszteltek a kutatók. A névadás a lelőhelyre és Szabó István amatőr ősmaradványgyűjtőre utal, aki a zárványtartalmú ajkaitdarabot felajánlotta a tudomány számára.

„A zárvány sajnos nem teljes, az állat utóteste szinte teljesen hiányzik. A rendelkezésre álló morfológiai bélyegek ennek ellenére eleendőek voltak ahhoz, hogy az ajkai álskorpiót új fajként és új genusként írjuk le” – idézték a közleményben Novák Jánost, a kutatás vezetőjét.

Az Ajkagarypinus stephani a Garypinidae álskorpiócsalád tagja, amelynek ma élő tagjai főleg a világ trópusi és szubtrópusi területein élnek, jellemzően nedves avarban, fakéreg vagy kövek alatt fordulnak elő. Az ajkai ősi álskorpió a Garypinidae család eddig ismert második legidősebb képviselője.

Mint írták, az új faj ajkai kőszénmocsárban való jelenléte izgalmas adalék az itteni ősi izeltlábú-fauna kompozícióját illetően. A mai álskorpiók egyes képviselőire jellemző a nagyobb állatokba kapaszkodás révén való terjedés (forézis), így elképzelhető, hogy az egykor egy szigetvilág részeként létezett ajkai kőszénmocsárba is hasonlóan juthattak el ezek a kis pókszabásúak.

Az ajkaitba zárt ősi álskorpió a Magyar Természettudományi Múzeum őslénytani gyűjteményébe került. A kutatómunkát tovább folytatják újabb ajkaitzárványok vizsgálatával. A kutatást a Magyar Dinoszaurusz Kutatócsoport (ELTE), a Német Elektronoszinkrotron (DESY, Hamburg) és a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatta. (MTI)

Labortechnikai módszer a hamisított mézek kiszűrésére

Világszinten egyedi módszert dolgozott ki a méz eredetiségének igazolására a Semmelweis Egyetem és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem. A kutatók új módszere a jelenleg elterjedt vizsgálatoknál gyorsabb, kevesebb előkészítés és vegyszer szükséges hozzá – közölte a Semmelweis Egyetem szerdán az MTI-vel.

A laboratóriumi teszt a méz saját és hozzáadott összetevői között a kisebb eltéréseket is gyorsan és hatékonyan mutatja ki, így alternatívája lehet a jelenleg alkalmazott bonyolultabb és költségesebb analitikai módszereknek – olvasható a közleményben.

A szakemberek célja az volt, hogy az új analitikai módszerekkel valamennyi, a méz manipulálására használt eljárást nagyobb pontossággal mutassák ki, és így igazolható legyen a botanikai vagy földrajzi eredet, a hamisítás vagy a túlmelegítés ténye.

A több száz literes hordókból tárolt mézet a könnyebb kiadagolás érdekében hevítik. Ez akkor okozhat problémát, ha a hevített méz maghőmérséklete a Magyar Élelmiszerkönyvben előírt 40 Celsius-fok fölé emelkedik. 50-60 Celsius-fokon ugyanis már roncsolódik a mézek alapösszetétele, íze, színe, sérülnek a hőérzékeny vitaminok, antioxidáns-összetétele megváltozik, valamint nemkívánatos anyagok is keletkeznek, mint például a hidroximetil-furfúrol (HMF).

A kutatók két analitikai módszert, az elektronikus nyelvet (elnevezése az emberi ízlelés szimulálásából adódik) és a közeli infravörös spektroszkópiát (NIRS) alkalmazták a túlmelegítés kiszűrésére. Három mézfajtát melegítettek eltérő hőmérsékletekre egy ideig, majd a kapott adatokat öss-

szegezték. A beszámoló szerint a két módszer önmagában alkalmazva képes volt két fajta esetén a hevített és referenciamentes elkülöníteni egymástól, de kombinálásuk még hatékonyabbnak bizonyult. Így 98 százalék feletti pontossággal azonosította be a hevített mintákat, a kontrollt (melegítetlen minta) pedig 100 százalékkal.

A méz az egyik leggyakrabban hamisított élelmiszer a világon. A visszaélés legtöbbször cukorsziruppal történik, amit közvetlenül a mézbe kevernek vagy a méhek etetik vele a gyűjtési időszakban. Mint írták, a két módszer a cukorsziruppal kevert mézek pontosabb azonosítására is alkalmas.

A direkt cukorszirupos hamisítás kimutatására a kutatók eltérő fajtájú és koncentrációjú cukorszirup-oldatokat keverték többféle mézbe, majd a mintákat mindkét módszerrel megvizsgálták.

„Az elektronikus nyelv már 10 százalékos cukorszirup-koncentrációt is könnyen kimutatott, az infravörös spektroszkópiával pedig 5-10 százalék hozzáadott cukorszirup esetén már el tudtuk különíteni a hamisított mézet a nem hamistól” – magyarázta Benedek Csilla, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszékének docense, a tanulmány utolsó szerzője.

A közlemény szerint a gyakorlatban alkalmazott módszerekkel szemben a kutatás során vizsgáltak kevesebb előkészítést és vegyszert igényelnek, és gyorsabbak. További előnyük, hogy a kapott adatokat a rendszernek megtanítva idővel az képes lesz beazonosítani az egyes paraméterekhez tartozó értékeket, így később könnyebben elkülöníti az egyes méztípusokat. (MTI)

Tájékoztató Folytatódik a lomtalanítás!

A március 3-ig tartó lomtalanítás alatt a marosvásárhelyiek a kihelyezett speciális konténerekbe vihetik ki a fölöslegessé vált régi bútorokat, matracokat, festményeket, állatketreceket, játékokat, ajtókat, ablakokat, tükröket, szőnyeget és ablakrácsokat.

Február 8–10. között a November 7. és a Kornisa negyedekben, illetve Meggyesfalván, a Bodoni és Dózsa György utcákban a következő helyszíneken lesznek a konténerek:

- 1989. December 22. utca, az UNIC útkereszteződésnél,
- a Faget utca és a Székely Vértanúk utca kereszteződésénél,
- Gheorghe Marinescu utca, a Mihai Eminescu Ház előtti parkolóban,
- Nyár utca, a szovjet hősök temetője mellett,
- Victor Babeș utca, a katonai egység épülete melletti parkolóban,
- I. Mihály király utca, a Köztársaság utcai park mellett,
- a Diófa és a Munkás utcák kereszteződésénél,
- Raktár utca, a volt cukorgyár előtti parkoló (a Maurer Komplexummal szemben).

A helyszínek zónák és napok szerinti listája itt található: <https://t.ly/5yPmd>

A polgármesteri hivatal bel- és külkapcsolati osztálya

HIRDETÉS

Marosvásárhely Megyei Jogú Város helyi önkormányzata a február 8–23. közötti időszakban konzultációt tart az alábbi településrendezési dokumentációval kapcsolatban:

Övezeti építési szabályzat (Plan Urbanistic Zonal): „A telek áthelyezése a város belterületébe – rekreációs és egyetemi rehabilitációs sportközpont megépítésére vonatkozó városi előírások kidolgozása” a Nagyerdő utca (str. Păduri) házszám nélküli telkén. Kedvezményezett: a marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem.

A nyilvános vitára 2024. február 23-án 14 órakor kerül sor Marosvásárhely Megyei Jogú Város helyi önkormányzatának székhelyén, a Győzelem tér 3. szám alatt, az I. emeleten, a 45. számú gyűlésteremben.

A nyilvános vitára javasolt településrendezési dokumentáció kivonatai megtekinthetők a polgármesteri hivatal központi halljában a 12. számú ügyfélszolgálati irodával szemben található hirdetőtáblán, a teljes dokumentáció a II. emeleten a 70. sz. teremben, hétfőtől csütörtökig 11 és 12 óra között, tel. 0265-268-330, 164-es mellék.

A településrendezési dokumentációkba foglaltakkal kapcsolatos megjegyzéseket, javaslatokat és észrevételeket írásban, a polgármesteri hivatal általános iktatójába vagy az urbanism@tirgumures.ro e-mail-címre küldött elektronikus levélben lehet benyújtani.

A George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem, Marosvásárhely

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér

versenytárgyalást hirdet reklámfelület és bankautomata (ATM) bérbeadására.

A pályázatokat február 28-án 10 óráig lehet benyújtani, az ajánlatokat ugyanaznap 12 órakor bontják fel.

Felvilágosítás február 21-én 15 óráig kérhető.

Részletek a www.transylvaniaairport.ro oldalon, telefon: 0265-328-888, 0749-014-465.

A NAGYERNYEI FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET vezetőtanácsa értesíti tagjait, hogy 2024. február 28-án 10 órától tartja az ÉVI KÖZGYŰLÉSÉT, valamint 11 órától a rendkívüli közgyűlést. A napirendi pontok a székháznál vannak kifüggesztve.

Ha a gyűlések nem lesznek határozatképesek, összehívják a következő napokra, ugyancsak 10, illetve 11 órára, amíg határozatképesek lesznek. (67730-I)

Magyar Géza, a nyárádremetei közbirtokosság elnöke, a közbirtokossági statútum 11-es cikkelye alapján

ÖSSZEHÍVOM

a NYÁRÁDREMETEI KÖZBIRTOKOSSÁG TAGJAINAK

ÁLTALÁNOS GYŰLÉSÉT

2024. március 10-én 12 órára a nyárádremetei kultúrotthonba.

Napirenden a következők:

- a közgyűlés érvényességének jóváhagyása;
- a közbirtokossági tagsági regiszter örökösödési és adásvételi iratok alapján történő módosításának jóváhagyása.
- a vezetőtanács és a cenzori bizottság beszámolója a 2023-as év vagyonkezeléséről, a vagyonkezelés alóli felmentése a 2023-as évre. (67731-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, dédnagypapa, rokon, barát, szomszéd, ismerős, a cserefalvi születésű

DÓSA MÁRTON

életének 100. évében átadta lelkét Teremtőjének.

Szeretett halottunk temetése 2024. február 9-én, pénteken 11 órakor lesz a marosvásárhelyi katolikus temető felső kápolnájánál.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (22079-I)

Mély fájdalommal búcsúzunk

özv. PÁL IRÉNTŐL.

Életének 88. évében eltávozott közülünk.

Február 8-án, csütörtökön 15 órakor helyezük örök nyugalomra a marosvásárhelyi római katolikus sírkertben.

A gyászoló család. (22069)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanyja, testvér, anyós, nagymama, rokon, barát, szomszéd, a szeretett

TORDAI ERZSÉBET

2024. február 5-én, hosszas betegség után, 73 éves korában megszűnt élni.

Drága halottunk temetése 2024. február 8-án, csütörtökön 15 órakor lesz a Marosvásárhely és Marosszentgyörgy határán levő új városi temetőben, római katolikus egyházi szertartás szerint.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Gyászoló szerettei. (22077-I)

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

KPTV
THE ROCK STATION

radio.kptv.ro

A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ kemény tűzifa. Tel. 0759-678-112. (22075-I)

MINDENFÉLE

FAKIVÁGÁST, fametszést, permetszést, ágelhordást, faültetést vállalunk. Tel. 0770-621-920. (21897)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, esőcsatorna-javítást, cserép kicserélését, beltéri ajtók felszerelését, festést stb. Tel. 0743-512-168. (22015)

KIÜRESÍTÜNK tömbházlakást, magánházat, elszállítjuk a szemetet, fát, ruhát, üveget stb. Tel. 0747-816-052. (22015)

TÁRSKERESÉS

EGYEDÜLÁLLÓ, 57 éves, komoly, őszinte, vidéken élő férfi társat keres korban hozzáillő, komoly hölgy személyében. Tel. 0746-505-583. (22044-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk február 8-án id. BALOGH MIHÁLYRA halálának 10. évfordulóján. Özvegye, gyermekei és azok családja. (22048-I)

Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek,
Szívünkben örökké őrizzük drága emlékedet.

Soha el nem múló szeretettel és hálával emlékezünk
SIKÓ ERZSÉBETRE,

a drága feleségre, édesanyára, anyósra, nagymamára, aki február 8-án egy éve nincs köztünk, de emlékét, míg élünk, őrizzük.

Szerető családja. (22063-I)

Spălătorie și detailing auto
Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

